

**§ 1 Debatt med anledning av budgetpropositionens avlämnande**

*Debatt med anledning  
av budgetpropositionens  
avlämnande*

Finansministern överlämnade regeringens proposition 2025/26:1 med förslag till statens budget för 2026, finansplan och skattefrågor.

Anf. 1 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Det är många hårt kämpande svenskar som har haft det tufft de senaste åren. Du mamma eller pappa som jobbar hårt och har vänt på varje krona men ändå inte har haft råd med det du borde ha haft råd med – vi ser dig. Du pensionär som vände vid kaffehyllan för att paketet kostade nästan 100 kronor – vi har sett dig. Och du företagare som verkligen skulle ha behövt anställa en person till men som var tvungen att avvakta på grund av den låga aktiviteten i ekonomin – jag vet. Den här budgeten är för alla er.

Herr talman! Det kan säkert vara många som liksom jag känner att det är rätt dystert när man tittar ut över världen just nu. Det är krig om land och krig om tullar. Här i svensk ekonomi har vi tidigare haft hög inflation, och nu har vi en utdragen lågkonjunktur. Det här påverkar givetvis oss alla, men vissa påverkas betydligt mer än andra. Det finns många som känner oro – oro för sin ekonomi, oro för sitt jobb och oro för barnens och barnbarnens framtid. Jag förstår att det finns mycket oro.

Herr talman! Jag känner ändå både tillförsikt och framtidstro när jag tänker på Sveriges framtid och på vår, svenskarnas, framtid. Jag ska förklara varför. Jag ser att många av grundförutsättningarna finns för att Sverige ska kunna bli starkare, tryggare och rikare, och jag skulle vilja nämna ett par av de mest centrala. Vi har goda förutsättningar att lyckas. På många sätt är de här förutsättningarna ganska unika för Sverige.

Den första förutsättning som finns är att vi har en ekonomisk styrka som är unik. Vi har offentliga finanser i världsklass. Vi har en låg stats-skuld. Medan andra länder kämpar med höga ränteutgifter som tränger undan viktiga investeringar kan vi göra stora satsningar. Vi kan nu göra det som krävs för att hårt arbetande människor ska få mer pengar i sin plånbok – mer att leva av efter några väldigt tuffa år. Samtidigt kan vi göra stora investeringar i försvaret, polisen och rättsväsendet. Infrastrukturen får 14 miljarder mer nästa år än i år. Listan kan göras lång, men vi har i vår ekonomi en styrka som vi ska använda.

Den andra förutsättning som Sverige har och som är väldigt viktig för att lyckas är att det finns politisk stabilitet och handlingskraft. Det finns en bred samling här i Sveriges riksdag vad gäller ekonomiska ramar, försvaret och Ukraina. Nu när det gäller ekonomin finns det – vilket kanske är ännu viktigare – en majoritet för den budget som jag har lagt på riksdagens bord. Det är avgörande för att få saker gjorda.

Herr talman! Våra fyra partier, Moderaterna, Sverigedemokraterna, Kristdemokraterna och Liberalerna, lovade för tre år sedan att göra Sverige starkare. Vi skulle komma på rätt väg och rätt kurs igen. Och vår politik ger resultat. Skjutningarna har minskat år för år. Betydligt fler grova brott klaras upp. Poliserna som patrullerar i yttre tjänst är fler än någonsin, samtidigt som den asylrelaterade invandringen är mindre än på väldigt länge. Vår folkräkning har gett resultat – Sverige har aldrig haft så bra koll på hur många som befinner sig i landet och var man bor. Inflationen var på 10 procent när vi tillträdde. Den är bekämpad. Nu stiger reallönerna. Elpriserna är lägre. Dieseln är omkring 500 kronor billigare per tank. Flygskatten är avskaffad, plastpåseskatten likaså – jag vet inte om det är någon som saknar den. Marginalskatterna, herr talman, är lägre, liksom skatten på sparande. Det samlade skattetrycket är det lägsta på 50 år.

Allt det här har vi gjort samtidigt som vi fördubblat försvarsbudgeten på bara några år. Under de här tre åren har välfärdens verksamheter fått stora tillskott, särskilt i den mycket besvärliga höginflationsmiljön som gjorde att pensionskostnaderna skenade. Nu ser det betydligt ljusare ut, även om det såklart är tufft på många håll.

Det här är bara några exempel som visar att Sverige är på rätt väg. Men vi är inte framme. Läget när den här budgeten läggs fram är att Trumps tullpolitik och det geopolitiska läget under året och våren har skapat mycket osäkerhet och oförutsägbarhet. Det kom en efterlängtd återhämtning i svensk ekonomi under hösten. Svenska hushåll började få framtidstro igen. Sedan klev Donald Trump fram på arenan och hotade med tullkrig – och genomförde det också. Lågkonjunkturen, som blivit mer utdragen än vad några av oss trodde från början, beror på att en inhemsk efterfrågan är dämpad. Med andra ord: Många hushåll avvaktar och känner inte att de vågar satsa.

Med den här budgeten vill våra fyra partier att fler ska känna tillförsikt och framtidstro. Det är också därför den är en energiinjektion i svenskar-  
nas ekonomi och på så sätt också i den svenska ekonomin. Tillsammans med tidigare skattesänkningar på arbete och drivmedel innebär budgeten att en helt vanlig familj nästa år kommer att ha 5 000 kronor mer i plånboken per månad jämfört med när regeringen tillträdde. Det gör skillnad. Jag vill att fler föräldrar ska kunna säga ”absolut, det kan vi göra” när barnen frågar om man kan köpa en hämtpizza, gå på bio eller kolla på en fotbollsmatch.

För landets pensionärer sänks skatten i motsvarande grad som för dem som jobbar, och skillnaden i beskattning mellan dem som arbetar och dem som har sjuk- och aktivitetsersättning tas bort. Bostadsbidraget för barnfamiljer höjs för första gången på 28 år. Det har legat stilla sedan 1997, herr talman. Detta kommer att göra det lättare att få pengarna att räcka till för dem som har det tufft.

Sammantaget innebär allt detta i en svår tid, vilket det är och har varit, att svenskarnas köpkraft när den här mandatperioden är slut kommer att ha ökat trots inflationen.

Herr talman! Den andra viktiga del som har med ekonomi att göra i den här budgeten är en bidragsreform i fyra delar. Oj, vad den är efterlängtat! Den vilar på värderingen att alla måste göra sitt och ska göra sin plikt för att kunna kräva sin rätt. De som har stora behov av försörjningsstöd eller andra ersättningar ska veta att de pengarna finns, men då måste alla som kan arbeta göra det.

Detta är rätt. Det handlar om att fler ska vara aktiva. Vi har också ett aktivitetskrav som en första del av den här reformen. Den som har försörjningsstöd ska på något sätt göra en motprestation och vara aktiv i syfte att komma närmare arbetsmarknaden. Det är också rättvist för den familj som kämpar varje dag, de med flera barn och de som går till jobbet varje dag vare sig de gillar det eller inte, att införa ett bidragstak. Grannen kanske har lika många barn och kommer ungefär från samma land. Att de i dag har exakt samma ersättningar är helt orimligt. Man ska veta att det är skillnad på att jobba och att inte jobba.

Den tredje delen av reformen handlar om en jobbpremie som uppmuntar och stimulerar när man går från ett långvarigt bidragsberoende till arbete.

Den fjärde delen är nog så viktig. Varenda del av dessa fyra delar, herr talman, är viktig. Det handlar om att vi nu inför att när man invandrar till Sverige ska man i högre grad kvalificera sig till välfärdstjänsterna. Mycket i dag i Sverige sker mer eller mindre per automatik, vilket är orimligt.

Dessa fyra delar är viktiga ur ett moraliskt perspektiv men också ur ett strukturellt perspektiv. Vi ska inte lämna och glömma bort människor i utanförskap. Många fler invandrarkvinnor kommer att komma in på arbetsmarknaden med dessa reformer.

Herr talman! Den tredje delen i budgeten handlar om långsiktig tillväxt och om företagens villkor. I budgeten för i år tog vi stora steg mot infrastruktursatsningar och en stor forskningsproposition. Mycket av det är viktiga grundförutsättningar. Vi ser till att energisystemet nu ska fungera bättre med ny kärnkraft. Steg för steg gör vi Sverige bättre.

I den här budgeten sänker vi tillfälligt arbetsgivaravgifterna för unga. Vi vill att fler ska kunna anställa minst en person till. Vi sänker också skatten permanent för många av Sveriges fåmansbolag. Det är 60 000 av dem som kommer att få sänkt skatt. För alla som är berörda av 3:12-reglerna kommer en tredjedel av de administrativa kostnaderna för byråkratin att försvinna.

Vi satsar på AI och lättar regler för byggande. Det kan tyckas lite för vissa men väldigt stort för andra. Jag är glad att den orättvisa beskattningen, eller momsens, på danstillställningar nu förändras så att vi inte straffbeskattar att man kan ha lite roligt på helgen.

Vid sidan av allt detta, vid sidan av reformer för att stärka svenskarnas och familjernas ekonomi, satsar vi fortsättningsvis tillsammans på försvaret. Jag är väldigt glad för det ansvarstagande parlament som både satsar på försvaret och fortsätter stödet till ett fritt Ukraina.

Prot. 2025/26:10  
22 september

*Debatt med anledning  
av budgetpropositionens  
avlämnande*

Någonting annat som regeringen gör är att nu få på plats ny kärnkraft. Vi intensifierar arbetet. Med förslagen i budgeten väntas dessutom klimatutsläppen att minska nästa år och framöver.

Inte minst handlar det om skolan. Vi gör nu de största skolreformerna på 30 år för att återupprätta kunskapsskolan. Varenda unge, vartenda barn, i Sverige ska ha rätt till en bra skolgång. Föräldrarnas plånbok och föräldrarnas yrke ska inte vara avgörande. Jag har sagt det förr: Jag är själv väldigt tacksam för den svenska skolan som har gett mig möjligheter.

Herr talman! Det är mycket i en budget på 3 300 sidor. Jag ska nämna några saker till. Jag är väldigt glad att vi stärker arbetet mot hemlöshet. Hemlöshet, och äldre pensionärer som inte har ett hem att gå till, är ingenting som hör hemma i Sverige. Vi satsar på en hemlöshetsstrategi och pengar till Bostad först. Det är viktigt för att fler ska ha en egen säng och en egen huvudkudde.

Vi fortsätter såklart att satsa på att korta vårdköerna. Här behöver både vi och regionerna tillsammans göra betydligt mer.

Herr talman! Vi ska framåt. Sverige har en sådan otrolig potential. Vi har gjort många svåra resor förut. Vi har rest oss ur fattigdom och blev sedan ett av världens rikaste länder. Nu har vi på olika sätt haft fem provande år. Vi kan och behöver ta ny sats igen. Det gör vi i den här budgeten, herr talman.

Mitt budskap är: Vi i Sverige är på rätt väg igen, men vi är inte framme. Du som varje dag sliter på jobbet och får vårt land att fungera, jag vill att du ska få känna tillförsikt och framtidstro.

Det må vara den sista statsbudgeten som vi lägger fram för den här mandatperioden, men vi är inte klara. Steg för steg, och budget för budget, kommer vi i våra fyra samarbetspartier att fortsätta att göra vad vi kan för att Sverige ska bli ett ännu bättre land att leva i.

Herr talman! Med den här budgeten hoppas jag att ännu fler svenskar ska kunna ha en ljusare framtidstro och en ljusare syn på framtiden. Jag är övertygad om, herr talman, att vår bästa tid ligger framför oss.  
(Applåder)

I detta anförande instämde Borian Åberg (M) samt Sara-Lena Bjälkö och Erik Hellsborn (båda SD).

Anf. 2 MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Vi har fått höra Elisabeth Svantesson redogöra för sin avskedsbudget. Det är häpnadsväckande att finansministern är så nöjd. Hon tycker att hon har gjort allt rätt. Hon talar om att politiken ger resultat. Sverige är på rätt väg.

Tittar man på hur verkligheten ser ut skulle jag snarare förvänta mig en ursäkt till det svenska folket från finansministern. Resultatet av SD-regeringens och Elisabeth Svantessons ekonomiska prioriteringar talar sitt tydliga språk.

Lågkonjunkturen har förlängts som en konsekvens av finansministerns prioriteringar. 100 000 fler människor har inget jobb att gå till. Varslen haglar, och konkurserna bland företagen är rekordhöga.

Sveriges tillväxt har varit i Europas bottenliga. Priserna är högre. En barnfamilj kan få betala 30 000 kronor mer för sin mat per år. Reallönerna kommer inte att återhämta sig på flera år. Det är de ekonomiska konsekvenserna. Men det finns andra samhällsproblem som hänger ihop med det.

Tillväxten är låg, men utsläppen är rekordhöga. Det är bakvänt. Sverige var tidigare ett land som hade stark tillväxt och minskande utsläpp. Sverige har i dag låg tillväxt och ökande utsläpp. Sverige riskerar miljardböter när SD-regeringens politik tar oss allt längre från klimatmålen.

Samtidigt har vi den fortsatta våldsvågen. Sprängningarna ökar. 200 procent fler barn under 15 år är involverade i mordärenden i vårt land. Bara i helgen har vi haft två dödsskjutningar, samtidigt som sprängningarna fortsätter.

Herr talman! Ingen regering har lyckats vändas den här utvecklingen, inte heller den här regeringen. Men hur kan man vara så enormt nöjd med resultatet?

Herr talman! Hela mandatperioden har SD-regeringen satt kommuner och regioner på svältkur. Resultatet blir tydligt: Vi har haft en kris i sjukvården med oacceptabelt långa köer. I skolan och förskolan fortsätter skattepengar att läcka ut till riskkapitalister i stället för att gå till lärare i klassrummet och bättre förutsättningar för eleverna.

Med den här budgeten vänds inte utvecklingen. Det är en budget full av tillfälliga åtgärder men utan en riktig riktning mot framtiden. Det finns ingen riktig tillväxtpolitik eller något som kommer att vända jobbkrisen. Det finns ingen trovärdig välfärdspolitik, ingen långsiktig energiöverenskomst, ingen maffialagstiftning och inte tillräckliga åtgärder för att bryta nyrekryteringen till de kriminella gängen.

Herr talman! En sak är tydlig. Höginkomsttagarna blir återigen stora vinnare. Budgeten innebär samtidigt att man försöker att lura dem som har drabbats hårdast av den ekonomiska politiken.

Det kanske tydligaste exemplet är när regeringen först gick ut och sa att man nu skulle höja bostadsbidraget för de mest utsatta barnfamiljerna. I själva verket visade det sig vara en försämring.

Först drog regeringen ned tillägget i bostadsbidraget för barnfamiljer med 2 100 kronor som mest i månaden. Nu lägger den tillbaka 1 000 kronor och säger att det är en förbättring när det i själva verket är en försämring.

Sverigedemokraterna och regeringen fortsätter att göra samma misstag som man har gjort flera år i rad. Man har råd att sänka skatten för dem som redan har mest, men man har som enda land i Norden inte råd att höja barnbidraget. Man har inte råd att ta bort det orättvisa karensavdraget som drabbar arbetare runt om i Sverige, eller att göra det billigare att hämta ut medicinen för våra äldre som tvingas välja mellan medicin och att betala räkningen.

Herr talman! Det verkar inte riktigt som att finansministern har förstått hur verkligheten ser ut i vårt land.

Är vi på rätt väg när äldre med dålig ekonomi måste välja mellan medicin och räkningar? Är vi på rätt väg när allt fler unga går ut från universitetet och inte får jobb med en gång? Är vi på rätt väg när ensamstående föräldrar tvingas vända på varenda krona för att få vardagen att gå ihop?

De här grupperna kanske inte är Moderaternas kärnväljare. Men de är riktiga familjer, och de är riktiga människor som bygger vårt land – människor som förtjänar respekt.

(Applåder)

Herr talman! Det påstås ofta att regeringen ärvde en hög arbetslöshet. Men vad den faktiskt ärvde var en arbetslöshet på väg ned. Det är under den här regeringen som arbetslösheten har ökat igen. Är vi på rätt väg när 100 000 fler människor är arbetslösa jämfört med när regeringen tillträdde? Det är lika många som bor i Jönköping, Lund, Norrköping eller Umeå. Över en halv miljon människor saknar ett jobb att gå till.

Sedan valet 2022 har arbetslösheten ökat i 16 av 21 län. Nästan 30 000 företag har gått i konkurs. På Billerud riskerar nu 650 anställda att förlora jobbet. Scania har varslat om 750 tjänster. I dagarna väntar anställda på Volvo Cars på besked om vad som händer med det stora varslat där.

Då skyller Elisabeth Svantesson på handelstullar och ekonomisk osäkerhet. Och det är sant att världen är utsatt för detta, men faktum är att Sverige presterar sämre än många jämförbara länder. Tullar och geopolitik påverkar ju även våra grannländer, men arbetslösheten har ändå minskat i många länder i Europa samtidigt som den har ökat i Sverige. Sverige har nu den tredje högsta arbetslösheten i EU. Är Sverige på rätt väg?

Detta är ingenting som prioriteras i den här budgeten. Det finns några pliktskyldiga småskvättar på olika insatser, en del tillfälliga åtgärder som jag inte vet om regeringen tror på och sedan en helt tom propositionslista från Arbetsmarknadsdepartementet. Är det vad man förväntar sig i ett sådant här läge, med så låg tillväxt och så hög arbetslöshet?

Herr talman! Med den här regeringen har Sverige färre företag, fler arbetslösa och fler som lever på bidrag. SD-regeringens arbetslinje saknar arbete. Tillväxtpolitiken saknar tillväxt. Gång på gång har finansministern fått revidera ned sina tillväxtprognoser. Senast inför sommaren fick Svantesson krypa till korset och erkänna att hon missbedömt läget igen när tillväxtprognoserna mer än halverades för vårt land för innevarande år.

En starkt bidragande orsak till att tillväxten inte har tagit fart är att regeringen har låtit vanligt folk och svensk välfärd ta den ekonomiska smällen under krisen. Regeringen har också helt ignorerat byggsektorn, som drabbats hårt av konjunkturen. Jag ser ingenting i budgeten om detta, och nu uteblir viktiga strukturreformer. Jag menar att detta är allvarligt.

Det här var en felriktad politik som kommer att gå till historien som en period då svenska makthavare misslyckades med den ekonomiska politiken. De misslyckades med att ge företagen och industrin de förutsättningar de behövde för att investera.

Låt mig citera Svenskt Näringsliv, herr talman: ”Nu måste en extremt lång negativ trend brytas. Vi är uppe i 12 kvartal av svag konjunktur bland Svenskt Näringslivs medlemsföretag – den längsta sådana perioden i mätningens historia. Det är en rekordsvit ingen kan vara stolt över.”

Är vi på väg åt rätt håll? Jag tror att många är förvånade över att regeringen inte tar tillväxtfrågan på större allvar. Att man inte tar tag i arbetslösheten är en sak, men det görs inte heller tillräckliga insatser på andra områden, som satsningar på industrin. Det görs ingenting för att få igång bostadsbyggandet, ingenting för att få upp investeringsnivån och ingenting för att ge långsiktiga besked till industrin i viktiga framtidsfrågor.

Herr talman! Jag menar att regeringen saknar en plan för vad Sverige ska leva av i framtiden. Det är särskilt allvarligt i den tid vi lever i, när förutsättningarna för säkerhet, välbefinnande och tillväxt snabbt skiftar. De geopolitiska spänningarna växer, protektionismen ökar och den industriella kartan ritas om. Världen är mitt uppe i ett teknikskifte som kommer att få stor inverkan på vår ekonomi.

Det här ställer nya krav på Sverige, och det kräver nya lösningar. Men jag menar att den här budgeten inte ger de svaren. Regeringen lever lite grann kvar i går.

Vi socialdemokrater vet att det handlar om att ligga i framkant av teknikutvecklingen, för när fler företag skapas och när jobben blir fler blir Sverige och alla svenskar rikare. Då kan kaféet anställa en servitör till, då kan gymnasieeleven få sitt första sommarjobb, då kan nya företag inom industrin skapa framtidens lösningar och då kan undersköterskan få fler kollegor. Då kan vanligt folk på vanliga jobb få ordentliga löneökningar. Det är så det hänger ihop. En stark ekonomi ger fler företag möjlighet att växa, fler människor i arbete, ökade resurser till välfärden och högre löner för dem som arbetar.

Men det här levererar inte Sverige i dag. Regeringen lämnar efter sig ett land som har utvecklats sämre än övriga Europa, med en lägre tillväxt och en högre arbetslöshet. Den lämnar efter sig skenande underskott och stora utsläpp som gör framtiden farligare och dyrare. Det håller inte.

Herr talman! Sverige behöver en ny riktning – en politik som på riktigt får igång tillväxten och står på vanligt folks sida.  
(Applåder)

I detta anförande instämde Lena Bäckelin, Joakim Järrebring och Anna-Caren Säterberg (alla S).

Anf. 3 OSCAR SJÖSTEDT (SD):

Herr talman! Sedan elskatten infördes någon gång under tidigt 50-tal har den i princip uteslutande höjts, höjts och sedan höjts lite mer – fram till nu. Sverigedemokraterna och Tidöpartierna kommer nu för första gången på precis hur länge som helst att sänka elskatten.

Ett ganska vanligt villahushåll betalar i storleksordningen 10 000 kronor netto per år i elskatt. Nu låter vi det här villahushållet betala mindre än så och behålla mer av sina pengar själva. Jag skulle för egen del utan problem kunna komma på ungefär tusen saker som är roligare att lägga sina pengar på än att betala elskatten.

Jag tycker inte att man ska se det här som ett enskilt förslag utan tvärtom som en del i en ganska tydlig röd tråd i Tidöpartiernas budgetpolitik.

Så här, herr talman: Man ska inte ha någon övertro på politikens förmåga. Det händer saker utanför den här kammaren som vi har marginell eller till och med obefintlig rådighet över. Men den röda tråden i Tidöpartiernas budgetpolitik handlar om att det ska bli lite lättare att få vardagen att gå ihop.

Vi har gjort det avsevärt billigare att köra bil, med 500 eller kanske så mycket som 600 kronor per enskilt tanktillfälle. Då har man 500–600 kronor kvar i plånboken som man kan göra någonting roligare för. På ett år blir det ganska många tusenlappar för en genomsnittlig bilist. Då har vardagen, och livet i stort, blivit lite enklare.

Det har blivit enklare att vara husbilsägare, herr talman. Vi har tagit bort den konstiga malusbeskattningen på husbilar, som faktiskt kunde uppgå till ganska många kronor per år. Nu går vi vidare och tar bort skatten på husvagnar också. Vi har gjort det billigare att flyga genom att ta bort en rakt igenom meningslös skatt på flygresor. Vill man åka på semester någonstans ska man göra det!

Plastpåsar är billigare. Vi har tagit bort plastpåseskatten, så nu slipper man hålla på med de värdelösa pappkassarna. Nu kan man bära hem sina matvaror i plastpåsar, som inte går sönder det första de gör. Man behöver inte heller köpa sopppåsar av just plast, för nu har man redan sådana. Faktum är att vardagen blev lite, lite enklare även av denna i sammanhanget mycket lilla reform.

På tal om mat – den ska också bli billigare eftersom matmomsen kommer att sänkas, och inte bara sänkas utan till och med halveras. En vanlig varukorg med mjölk, smör, ägg, kött, frukt och grönt kommer att bli billigare. Förmodligen gynnar det här typ alla, för alla handlar mat någon gång. Men troligen gynnar det barnfamiljerna något mer, och det tycker jag är fullt rimligt. Hur som helst: Alla kommer att behöva lägga en lite mindre andel av sin privatekonomi på just mat och livsmedel. Det är pengar som man i stället kan lägga på någonting annat.

Dessutom är det så, herr talman, att alla de här sakerna – billigare bränsle, billigare el och billigare mat och livsmedel – sammantaget leder till lägre inflation. Kom ihåg att när Socialdemokraterna huserade på Finansdepartementet var inflationen uppe i över 10 procent! Det var det vi fick ärva. Nu är den i princip nere på Riksbankens målnivå. Det har i sin tur inneburit att Riksbanken har kunnat sänka räntan från 4 procent när den var som högst till 2 procent i dag – alltså en halvering.

Om jag inte är fel ute ska det komma ett nytt räntebesked redan i morgon. Det har jag av naturliga skäl ingen som helst insyn i, vill jag poängtera, men i bästa fall får vi ytterligare räntesänkningar redan i morgon.

Men i alla fall: Allt annat lika innebär detta att även kostnaderna för hushållens bolån har halverats. Har de inte gjort det tycker jag att man ska byta bank.

Lägg ovanpå det lättnaderna i amorteringskravet, som vi också är överens om inom Tidöpartierna. Då kommer det att vara ganska stora effekter i nedåtgående riktning vad gäller hushållens boendekostnader. Det gör definitivt att vardagen blir enklare att få ihop.

Dessutom, herr talman, har vi genomfört stora, breda skattesänkningar för varenda löntagare och pensionär – en gång, två gånger och nu tre gånger. Alla som arbetar eller har arbetat får behålla en betydligt större andel av sin egen inkomst själva. I stället för att betala skatt kan man göra någonting roligare för sina egna intjänade pengar. En helt vanlig löntagare får med det tredje jobbskatteavdraget behålla drygt 400 kronor mer varje enskild månad, och då alltså dubbelt så mycket för ett hushåll med två arbetande vuxna.

På tal om elskatten, förresten: Den kommer att sänkas. Det kommer att bli lite mindre obehagligt att betala sin elräkning. Men elskatten är ju bara en del av elräkningen. Ska vi ha låga elpriser som är mindre volatila och mer stabila – oavsett om det blåser, var det blåser och om det blåser för mycket eller för lite – behöver vi ny kraftproduktion i form av kärnkraft.



Vi skulle kunna sänka elskatten ännu mer. Det hade funkat. Men blåser det inte blir det dyrt ändå, eftersom tidigare regeringar har skapat ett energisystem som är alltför beroende av oplanerbar, opålitlig, svängig och volatil kraftproduktion.

Vi i Tidöpartierna är på helt rätt spår vad gäller utbyggnaden av kärnkraften. Jag hoppas djupt och innerligt att svenska folket inte tycker att det vore en bra idé att rösta på det andra gänget så att de kommer till makten och river upp allt det som vi har gjort när det gäller att få ny kärnkraft på plats.

Vi vet vad som hände med elpriserna förra mandatperioden, särskilt i de södra delarna av landet, när de fyra partierna fattade beslut om att stänga ned fullt fungerande kärnkraft. Det blev inte särskilt kul, eller hur, vare sig för hushållen eller för företagen. Det blev ganska tråkigt. Låt oss alltså sluta vara beroende av om det blåser eller inte blåser.

Dessutom, herr talman: Inte blir det bättre av att de där vindsnurrorna är så förbaskat fula att titta på. De förfular vår i övrigt vackra och underbara svenska natur.

Herr talman! Vardagen ska bli lite enklare för vanligt folk. Det är den röda tråden här, om du frågar mig.

Allt är inte heller budget och skatter. Jag kan nämna några exempel till.

Det ska bli enklare att bygga sitt boende, sitt drömboende i bästa fall, lite mer kustnära, lite mer sjönära. Strandskyddet, som det sett ut, har varit hopplöst.

Mikrobryggerier kan nu sälja sina alkoholhaltiga varor direkt till kund utan att behöva ta omvägen via Systembolaget. Vi har dessutom sänkt skatten för dem.

Skogsbonden kommer att få större rådighet över sin egen mark.

Det finns fler exempel än så, herr talman, men den röda tråden handlar om att vardagen ska bli lite enklare för vanligt folk.

Herr talman! Sverigedemokraterna står bakom budgetpropositionen. Tidöpartierna levererar. Jag vill tacka finansministern för ett bra samarbete. Nu tar vi från finansutskottets sida befälet över den fortsatta processen.

(Applåder)

I detta anförande instämde Sara-Lena Bjälkö, Dennis Dioukarev, Nima Gholam Ali Pour och Erik Hellsborn (alla SD).

Anf. 4 IDA GABRIELSSON (V):

Herr talman! Vart är Sverige på väg? Svensk sjukvård är i fritt fall. I ett allt skörare Sverige kan Leo, som fyller fem, inte bjuda sina kompisar från förskolan på barnkalas. Föräldrar som sliter och stretar för att göra allt för sina barn fick lagom till sommaren sänkt bostadsbidrag av regeringen och Sverigedemokraterna.

De allra flesta i det här landet försöker göra sitt så gott de kan och lite därtill utifrån förutsättningarna. Knytkalas hålls på kyrkorna. Matkassar delas ut till svenska pensionärer som trots att de byggt upp landet och sörjt för oss andra nu inte har råd att både äta och betala hyran.

Min vän som är sjuksköterska berättar om sina dagar på en överfull akut, om den konstanta känslan av att inte räcka till och om patienter som ligger i korridoren och kämpar mot sjukdom och oro.

Så här skulle det inte behöva vara i ett välfärdsland.

Det finns väldigt många människor där ute som kämpar på och hjälper varandra när olyckan är framme. Men, herr talman, när ska den svenska regeringen göra sitt?

Herr talman! Det är nu ett år kvar till valet, och den här mandatperiodens sista höstbudget diskuteras. Jag tänkte att vi skulle unna oss en liten sammanfattning.

Hallå, är det någon hemma? Det är en fråga man velat ställa under hela mandatperioden. Alla andra har märkt hur kostnaderna slår, att det är näst intill omöjligt att få en tid på vårdcentralen och att medicinerna blir dyrare. Men det verkar som att regeringen gick och gömde sig så fort regeringsförklaringen var uppläst.

Fritt fram! ville man ropa när hushållen lämnades helt ensamma att hantera konsekvenserna av krisen. Ni kan komma fram nu! Svensk sjukvård fungerar inte.

Och när de väl tittade fram möttes vi av ren förnekelse, med hemmasnickrade diagram över hur klimatmålen var uppnådda. Tillväxten kommer, mässade finansministern. Jag ska rädda sjukvårdspersonalen, sa statsministern, och varslen stod som spön i backen. Vi tror det när vi ser det, tänkte väljarna helt riktigt.

Det hjälper inte heller att döpa om det stålbad regeringen dumpade på svensk sjukvård till en historisk satsning. Inte heller ”Vi satsar brett på hushållen” flyger när 50 000 per år levereras till dem med en hel förmögenhet i månadslön. Finansministern har själv genom sitt budgetförslag fått mer i plånboken under en månad än den genomsnittliga löntagaren får på ett helt år.

Är det dolda kameran? frågade min pappa i telefon från tv-soffan efter att ha räknat ut att det för honom blev knappt en hundring.

Herr talman! Den alternativa verklighetsbeskrivningen verkar dock inte ha gått hem hos väljarna. Kostnaderna i vardagen fanns ju kvar trots finansministerns sagor. Det blev inte kortare väntetider i sjukvården bara för att hon sa det på en presskonferens. Ska det bli så måste politiken jobba för det.

Vad gjorde då regeringen? Kröp man till korset, räddade välfärden och investerade för jobben och tillväxten? Jag skulle inte tro det.

Men aktiviteten ökade ändå dramatiskt på Regeringskansliet i takt med det att opinionsläget blev allt svagare. På vilket vis? undrar du kanske, herr talman. Genom en reformagenda för att stoppa att kriminella tvättar pengar i äldreomsorgen? kanske ni andra tänker.

Jag får lov att göra er besvikna. Var inte så gammaldags! Det är nya tider nu.

Men visst steppade Tidöstyret upp, framför allt på sina Twitterkonton. Kolla inte på oss! Arbetslösheten är inte vårt fel; det är invandrarnas. Välfärden hotas inte av kriminella, höga vinstuttag och regeringens underfinansiering. Den hotas av barnfamiljer som får alldeles för mycket i barnbidrag.

Samtidigt som hela världen bevittnar hur barnen svälter till döds under pågående folkmord i Gaza menar näringsministern att Israel gör hela världen en tjänst. Judiska ungdomar som protesterar mot israelisk militär möts av att den svenska utrikesministern sprider inlägg på sociala medier som kallar dem odjur.

Samtidigt verkar konstigt nog ”Ta inte hit Mellanöstern” vara ministrarnas favoritsägning i egentligen vilken fråga som helst när man ska läxa upp missnöjda medborgare. Men när Mellanöstern genom exempelvis Saudiarabien äger och gör pengar på svensk välfärd är man inte lika nogräknad.

Herr talman! Trots alla de ansträngningar som gjorts för att skylla ifrån sig och flytta fokus är väljarna inte imponerade. Faktum är att det är en historiskt illa omtyckt regering vi har. Att ta från pensionärer med äldre-försörjningsstöd och från långtidsarbetslösa byggnadsarbetare för att ge till Ulf Kristersson och andra med en adress i Stockholms innerstad är ingen röstmagnet. Hatretorik ställer inte mat på bordet. Att någon annan har det ännu sämre betalar inte människors hyra.

Herr talman! Hur konstigt det än låter verkar det som att det plötsligt har slagit ned som en blixtnad från klar himmel hos regeringen och Sverigedemokraterna att – just ja – det är ju trots allt i Sverige vi befinner oss. I Sverige har vi fortfarande demokrati.

Paniken är total i Tidöstyret när de inser att valet inte sker på Twitter. Trollarméer kan inte göra något åt det faktum att varje person har en röst: bankdirektören, butiksanställda, barnskötare, finansministern och jag. Man behöver inte vara en Einstein för att räkna ut att med enbart moderata kärnväljare vinner man inga val.

Därför, herr talman, står vi här i dag med en budget som har hela 80 miljarder i reformutrymme. Vi får gå tillbaka till pandemin för att komma upp i liknande siffror. Det är cyniskt, ohederligt och desperat. Hade man velat göra något hade man gjort det tidigare. Då hade man inte fördjupat den lågkonjunktur som man nu har försatt människor i utan man hade skyddat hushållen och välfärden.

Detta känns som en partner som har varit notoriskt otrogen år ut och år in och plötsligt lovar bättring. Så agerar regeringen. Eftersom man inte bryr sig tillräckligt mycket om hur det blir, bara hur det låter, kommer det att vara tydligt att det inte blir guld och gröna skogar den här gången heller i budgeten. Den budget som finansministern räcker över är i själva verket lika rejäl som en blombukett som man har köpt på en bensinmack för att säga förlåt.

Finansministern och regeringen spelar roulett med skattebetalarnas pengar. Kaffe och kaka med matjättarna sänkte inte matpriserna. Vänsterpartiet sa det gång på gång och lade fram förslag på förslag som avvisades. Nu med ett år till valet och alldeles för få röster i mätningarna har man plötsligt valt att agera. Om än tillfälligt, åtminstone tills efter valdagen, ska matmomsen sänkas.

Sverigedemokraterna har under tre långa år enbart bidragit med att tipsa väljarna om att man kan handla billigare. Nu slår de sig för bröstet och säger att det nu blir Jimmies matkasse. Men eftersom regeringen inte har brytt sig om att säkerställa att sänkningen går till det tänkta, det vill säga till hushållen och sänkta priser, riskerar skattesänkningen i stället att bli ett presentkort på 20 miljarder från Jimmie till Icaconcernen.

Herr talman! Sverige är skörare än på länge. Vi lever i oroliga tider. Den inre och yttre säkerheten har försämrats. Det starka och trygga Sverige hade behövts här. Vi som vill byta regering om ett år måste vinna valet på egna meriter, med en sakpolitik som vi tror på och bottnar i, med en reformagenda för jobben, tillväxten, välfärden och omställningen.

Sverige behöver gå i en helt annan riktning. Mer än någonsin behövs ett ledarskap för gemenskap, där vi håller ihop, där politiken finns för medborgarna. Så byggs motståndskraften, och så blir Sverige starkare.

Jag ser fram emot att få återkomma och diskutera Vänsterpartiets förslag i den budgetdebatten.

Anf. 5 MARTIN ÅDAHL (C):

Herr talman! Jag skulle först vilja säga några korta ord om kränkningar som Nato har utsatts för i vårt absoluta närområde och vikten av att vi i kammaren enas om stora försvarssatsningar. Vidare vill jag säga något om vikten av att vi mer än fördubblar stödet till Ukraina så att de kan fortsätta att vara det fria Europas sköld, att vi åtminstone ger dem 1 procent av bnp per år.

Jag vill också ägna en tanke åt den ambulansförare som drabbades av ytterligare ett av dessa onödiga våldsdåd. Det ska inte behöva hända i vårt land.

Herr talman! Jag vill säga något om framtidstro. Det kan vara många saker. Det kan vara en ung tjej eller kille som äntligen har fått sitt första jobb på ett litet företag, som har förlorat jobbet under den här regeringen eller som aldrig har fått ett jobb. Det kan vara en ung kille eller tjej som går i en landsbygdsskola där det inte har satsats under de här åren. De får äntligen en chans till ett jobb inom bristyrkena. Det kan vara ett litet företag som äntligen får lägre kostnadsbörda när man anställer, inte högre – med den här regeringen.

Det är en fascinerande dag när regeringen ska presentera sin budget, hur lätt man tar på allt. Rekordarbetslösheten är inte regeringens fel; det går inte att göra något åt det, utan det är ett naturfenomen. Klimatmål missas, men det är inget regeringen skäms över. Ja, just det – sedan var det landsbygden.

Kommer någon ihåg vad vi pratade om vid förra valet? Ta ansvar, tänker jag. Det hade varit en sak om tillväxten hade varit lika låg överallt, men den är nu hälften av vad den är i EU och en tredjedel av vad den är i OECD. Det hade varit en sak om andra västländer också hade haft Tidöarbetslösheten. Men Danmark har 2,9 procent, USA – även med Trump – 4,3 procent, Tyskland – som går jättedåligt enligt finansministern – 6,4 procent och Frankrike 7,3 procent. Blott Sverige svensk Tidöarbetslöshet har på 8,7 procent. Medan snittet i EU har fallit har antalet personer som drabbas direkt ökat med 100 000.

Finansministern talar om en budget för hårt arbetande familjer, men hon glömmer den halva miljon som inte har arbete. Förr kallades det massarbetslöshet. Men nu drabbar arbetslösheten alla, och till och med akademiker har numera svårt att få jobb.

Detta kostar orimligt mycket, inte bara för den halva miljonen utan jobb utan också för deras familjer och för alla ungdomar. Arbetslösheten går hand i hand med utslagning och kriminalitet.

Arbetslösheten drabbar också statsfinanserna. Skillnaden i arbetslöshet i EU och i Sverige är 45–50 miljarder kronor till välfärden – som vi förlorar. Det motsvarar 75 000 lärare eller 115 000 vårdbiträden i äldreomsorgen. De behövs där ute!

I dag ser vi vad regeringens lösning på dessa tre år med problem innebär, nämligen 80 miljarder kronor. Ös nu in allt vad man har! Jag hörde att finansministern sa: Vi har sett er. Ja, det är bra att ni ser folk efter tre år. Det blir ett slags jättelik sista-minuten-budget på sms-lån, som ska betalas tillbaka av någon annan någon annan gång. Det är ännu ett stort plockepenn av valfläsk. Det blir lite feelgood runt valdagen – innan skatterna för att anställa chockhöjs igen och innan matpriserna chockhöjs igen för hushållen efter valet. Som vanligt gör man en sak före valet och en annan sak efter valet.

Herr talman! Det här är inte vad Sverige behöver.

Det ska inte vara några fler tillfälliga hopkok med lånade pengar. Det är som Svenskt Näringsliv och Företagarna säger, nämligen att det behövs rejäla långsiktiga satsningar. Vet ni vad! Jag tror inte att Elisabeth Svanesson vill ha Tidöröran heller – det här Tidötillståndet. Men mandatperiodens refräng är att det inte är Finansdepartementet som bestämmer. Det är inte finansministern som bestämmer, utan det är Jimmie Åkesson som bestämmer. Budgeten består av hans populistiska plockepenn.

Ja, vi behöver framtidstro. Vi behöver en vändpunkt. Vi måste få vända på detta och få jobbet gjort.

Ta de små företagen, som skapar nio av tio jobb i Sverige. De är inte nöjda. I dag kom en undersökning som visar att åtta av tio ger regeringen underkänt. 97 procent säger att regelkrånglet antingen är lika högt eller har ökat. Det tycker en stor andel. På de här företagen har regeringen lagt sjuklöneansvar, lönekrav på arbetskraftsinvandring och mer arbetsmarknadsbyråkrati.

Under en period har också arbetsgivaravgifterna för unga höjts. Jag vet att man sänker dem tillfälligt från april, men det är ett slags aprilskämt, eftersom man kommer att höja dem igen något halvt år senare. Tänk er ett litet kafé eller en restaurang med fem anställda, som är de som ofta ger arbetslösa deras första jobb och som finansministern talade om. De har fått högre kostnader om hundratusentals kronor av regeringen. Nu sänks det tillfälligt med dryga hundratusen för att anställa unga. Men det kommer att höjas igen så fort valet är över. Det går inte ihop.

Ge kaféet chans att anställa en, två eller tre personer till! Belöna småföretagen som skapar jobb! Ge dem långsiktiga, stabila spelregler! Ta bort skatten för småföretag för att anställa! Ta bort arbetsgivaravgiften för de tio första anställda! Ta bort skatten för att anställa långtidsarbetslösa! Halvera skatten för att anställa unga och de som har låga löner! Lyft bort sjuklöneansvaret från småföretagen! Då kan vi faktiskt få det historiska jobblyft vi behöver och bryta Tidötillståndet i svensk ekonomi, bryta den höga arbetslösheten och få tillbaka tiotusentals och sedan hundratusentals jobb. Prioritera det!

Gör det som många företagare säger till mig: Satsa på utbildning! Regeringen säger att man gör den största satsningen någonsin, tror jag till och med att man sa. Men det är ju den tionde största satsningen på 25 år. Utslagningen av ungdomar i skolsystemet fortsätter, i synnerhet på landsbyg-

den. De nås inte av vidareutbildning. Många landsbygdsskolor lider, och betygen släpar efter.

Landsbygden, som ofta bär den tyngsta bördan i form av skatter, har sämst vägar, i synnerhet sämst järnvägar, tyvärr en skola som släpar efter och en vård där dödligheten i behandlingsbara sjukdomar är dubbelt så hög som i de stora städerna, herr talman.

Nej, regeringen skäms inte över arbetslösheten och inte över klyftorna i landet. Men minst av allt skäms man över klimatmålen. I budgeten står det att ett långsiktigt utsläppsmål till 2045 inte uppnås, att minskning av växthusgasutsläpp i ESR-sektorn till 2030 inte uppnås, att minskning av växthusgasutsläpp i ESR-sektorn till 2040 inte uppnås och att minskning av växthusgasutsläppen från inrikes transporter naturligtvis inte alls uppnås. Jag läser i regeringens egen budget; för dem som är intresserade står det på sidan 16.

Det blir 5,8 miljoner ton koldioxidekvivalenter högre utsläpp på grund av den här regeringen. Vad har vår klimatminister att säga om det? Jo, hon är upprörd över Naturvårdsverket, som kom med siffrorna. Skjut inte på pianisten, Pourmokhtari! Det är du som har beställt melodin.

Tänk om vi i stället kunde återfå framtidstron – där vi inte bromsade utan investerade i grön industri, grön el, gröna bilar och gröna lastbilar, så att Sverige kan behålla sin konkurrensfördel, så att vårt fina, gröna varumärke står sig och så att utsläppen går ned och tillväxten går upp. Det var det som vi brukade berätta.

Då skulle vi få den där boomen i Norrland, batterifabrikerna i Göteborg och västra Sverige, de gröna industrierna i Skåne och elektrifieringen – den gröna framtiden ligger nu i vågskålen. Hundratals miljarder står på spel. Ändå var inte en enda vindkraftsturbin beställd i början på året, eftersom kommunerna som ska göra det än i dag inte har fått några pengar av staten. De får inte alls de där miljarderna över flera år som skulle kunna ge dem nya skolor och nya idrottsanläggningar. Då blir det ingenting.

Ni är kvar i Tidösamarbetets nät. Ni kan inte slå er fria från populismens klor. Ni är Åkessons lydiga utförare. Han har gett er era ministerposter. Därför är ni skyldiga honom alla dessa budgettrader till höger och vänster. Res er upp ur detta samarbete! Jag vet att ni längtar efter en riktig politik. Jag vet att ni längtar efter framtidstro. Tidö är slut nu.

Anf. 6 HANS EKLIND (KD):

Herr talman! Vi presenterar och debatterar i dag en budget som ger våra medborgare mer pengar i plånboken. Vi kristdemokrater har i det arbetet prioriterat familjerna. Nästa år får en familj med två barn som bor i villa drygt 1 800 kronor mer i plånboken. Samma barnfamilj har under den här mandatperioden fått drygt 5 000 kronor mer i plånboken varje månad.

Den här regeringen stärker arbetslinjen. Det ska löna sig att jobba. Vi bryter utanförskapet. Och vi fortsätter att investera i vår välfärd och i vår trygghet. Det här är en budget som med reformer för nästan 80 miljarder kronor ämnar försöka bryta lågkonjunkturen.

Herr talman! Jag tror inte att det finns något annat politiskt parti som är mer förknippat med sitt engagemang för svensk hälso- och sjukvård än Kristdemokraterna. Det är ett engagemang som, precis som när det gäller familjen, finns i vårt dna.

Under 90-talet var jag förbundsordförande för KDU. Jag lämnade politiken 1996, gjorde annat under drygt 20 år och kom sedan tillbaka till den nationella politiken. Då fick jag frågan av en kompis från förbundstiden: Hur är det i dag, Hans? Jag sa: Det är mycket nytt. Världen och Sverige har sannerligen förändrats. Men partiets engagemang för sjukvården och familjen är detsamma.

Det är därför fint för mig att kunna berätta att vi i den budget som läggs fram här i dag har en satsning på totalt 8,3 miljarder kronor på vård och omsorg. Fokuset ligger på att öka vårdkapaciteten och korta väntetiderna. Vi förväntar oss nu att regionerna växlar upp sitt arbete och utnyttjar den vårdkapacitet som finns i landet.

Regeringen ser också till att stärka arbetet med ätstörningsvård och vård för barn och vuxna som utsatts för sexuellt våld. Här finns också fortsatta satsningar på flickors och kvinnors hälsa. Det finns även en förstärkning av den specialiserade psykiatriska vården. Där ser vi att behoven ökar.

Herr talman! Vi vet alla att stillasittandet är ett stort hälsoproblem. Den här regeringen har under ledning av vår socialminister, kristdemokraten Jakob Forssmed, försökt komma åt detta på olika sätt. Regeringen gör nu en storsatsning på tillgången till idrottsanläggningar och idrottsytor. Idrottsrörelsen är tveklöst en nyckel om vi ska locka barn och unga till en mer aktiv och meningsfull fritid.

En annan satsning, som sjuksattes för exakt en vecka sedan, är fritidskortet. Det ska underlätta för barn mellan 8 och 16 år att göra roliga saker tillsammans med andra på sin fritid. Låt mig därför berätta att efter fyra dagar, i fredags, hade det ansökts om och beviljats drygt 115 000 fritidskort. Drygt 20 000 av dessa var så kallade särskilda fritidskort, som är högre än det vanliga på 500. Det särskilda fritidskortet är på 2 000 och går till barn som bor i en familj som förra året fick ta emot bostadsbidrag. 115 000 – det är tveklöst en succé. Det känns extra roligt att säga det med tanke på alla belackare som har gjort motsatsen gällande.

Herr talman! Låt mig avslutningsvis få nämna landsbygdsprofilen, som finns med även i den här budgeten och som har funnits med i samtliga budgetar under mandatperioden. Det är i hjärtlandet, i de små orterna och på landsbygden som ett högre el- och drivmedelspris slår allra hårdast. Det är här dieselbilen behövs. Som vi vet är det nu 500–600 kronor billigare att fylla en dieseltank. Här sänker vi nu elskatten. Vi inför också ett högkostnadsskydd så att man inte ska drabbas ifall elpriserna sticker i väg.

De här åtgärderna är viktiga, för vi kan inte köra ifrån svenska folket. Och man svalkar inte av klimatet genom att steka hjärtlandet.  
(Applåder)

I detta anförande instämde Sara-Lena Bjälkö (SD).

Anf. 7 JANINE ALM ERICSON (MP):

Herr talman! I valrörelsen 2022 lovade Ulf Kristersson att han skulle få ordning på Sverige. Han skulle få ordning på klimatet, brotten och jobben. Efter tre år med Tidöpartiernas ekonomiska politik kan vi konstatera att den ordningen har uteblivit. Hushållen ser i stället negativt på sin ekonomi, särskilt de med lägre inkomster. Arbetslösheten befinner sig på rekordnivåer. Valfärden har satts på svältkur, och politiken har aktivt höjt

utsläppen. Vårdköerna fortsätter att växa. Kriminaliteten kryper tyvärr allt längre ned i åldrarna, och skolan saknar de resurser som krävs för att ge alla barn en bra och rättvis start i livet. Vi är dessutom på väg att missa alla våra klimatmål. Det byggs i princip inte längre någon vindkraft i Sverige, och den gröna omställningen har slagits sönder. Detta är ett dystert facit som kommer att stå Sverige dyrt.

Tidöpartiernas ekonomiska politik har varit både ineffektiv och orättvis. Skattesänkningar för höginkomsttagare har prioriterats framför åtgärder som verkligen hade gjort skillnad för dem med små ekonomiska marginaler. Man har i stället från regeringens sida gjort rika rikare och fattiga fattigare. Det är ett dubbelfel. Att satsa på att stärka hushåll med små marginaler är rätt i sig, men det är också det som behövs för att sätta fart på konjunkturen. Vi vet ju att det är pengar i plånböckerna hos dem som har det tufft som sätter fart på hjulen i ekonomin.

På finansministern låter det i stället som att svensk ekonomi var på rätt köl innan Trumpadministrationen började härja med sina tullutspel och att det här misslyckandet egentligen inte är hennes. Men det stämmer inte, för samtidigt som arbetslösheten ökar i Sverige sjunker den i Europa. Lågkonjunkturen blir alltså alltmer hemkockt, och ansvaret vilar tungt på regeringen.

Det vi ser i den här budgeten är därför totalt otillräckligt. En ineffektiv konjunkturpolitik i kombination med en förlegad arbetsmarknadspolitik har visat sig helt förödande för svensk arbetsmarknad. För att fler ska få chansen att komma i arbete behöver det satsas betydligt mer på utbildning och en förbättrad matchning i stället för att man straffar ut dem som har blivit av med jobbet.

Ett osäkert omvärldsläge ställer krav på ett politiskt ledarskap som klarar av att sätta in rätt reformer i rätt tid. Elisabeth Svantesson har gjort nästan helt tvärtom. Nu försöker regeringen skyla över sina misstag och påstå att man tacklat lågkonjunkturen. Det är inte helt seriöst.

Klimatförändringarna är på allvar. Då måste en av huvuduppgifterna för den ekonomiska politiken vara att skapa förutsättningar för en rättvis grön omställning i hela landet – en omställning där vi bryter vårt fossilberoende och ser till att alla ges rätt förutsättningar för att vara en del av lösningen. Också detta misslyckas den här regeringen totalt med, och nu har vi fått Tidöpartiernas klimatsvek svart på vitt.

Att den här regeringen inte sänker utsläppen borde kanske inte förvåna någon. Men regeringen försöker också blanda bort korten och få oss att tro att de har klimatarbetet under kontroll. Inget hade kunnat vara mer fel. Klimatkrisen accelererar, och den här regeringen eldar på. I budget efter budget har man satsat mer på åtgärder som bromsar omställningen än på sådant som främjar den. Man har lagt krokben för utbyggnaden av vindkraften. Man har gjort det dyrare för vanligt folk att byta till elbil. Man har tvingat fram nedskärningar på kollektivtrafiken runt om i landet och kraftigt minskat skyddet av skog. Man har slaktat reduktionsplikten och ökat andelen fossilt i drivmedel. Man har stoppat klimatkrav vid offentlig upphandling och nybyggnation. Man har tagit bort stöden till energieffektivisering. Man har stoppat utbyggnaden av nya stambanor och avskaffat flygskatten.



Den här regeringen visar alltså inte ledarskap, utan den visar uppgivenhet. Sverige förtjänar bättre än en regering som släpper taget om framtiden. Vi vet alla att vi kan ha en rättvis klimatomställning samtidigt som vi skapar trygghet och framtidstro. Vi vet att det går, för med den förra regeringen, där Miljöpartiet var med, såg vi att utsläppen minskar när politiken väl styr åt rätt håll. Det är alltså inte klimatmålen som är omöjliga, som den här regeringen har gett uttryck för. Det är helt enkelt regeringens politik.

Herr talman! Det är dyrt att vara svensk. Det var många högerpolitiker som konstaterade detta i förra valrörelsen, och ännu dyrare skulle det bli med Tidöpartiernas ekonomiska politik, visade det sig. Under åren som har gått har inte mycket förbättrats, men en hel del har blivit sämre. Efter tre år verkar dock en del av verkligheten ha hunnit i kapp Elisabeth Svanesson.

Det är bra och välkommet att regeringen i den här budgeten går fram med reformer som kommer att ge barnfamiljer bättre förutsättningar. Men inte ens detta lyckas man riktigt med på ett ärligt och rakt sätt. Man går förvisso fram med ett höjt bostadsbidrag, men för dem som behöver det som mest blir det i praktiken inte en höjning utan en sänkning. Från och med juli i år har bostadsbidraget sänkts med 2 100 kronor i månaden för vissa familjer. Och nu slår regeringen på stora trumman för en höjning med upp till 1 000 kronor. Men faktum är alltså att bostadsbidraget för barnfamiljer som befinner sig i en tuff ekonomisk situation kommer att vara betydligt lägre nästa år än det var förra året. Det är att köra bergochdalbana med ekonomiskt utsatta barnfamiljers ekonomi.

Dessutom går man nu helt skamlöst fram med en fattigdomsreform som man kallar för ett bidragstak men som inte kommer att göra något mot arbetslösheten utan bara göra människor i ekonomisk utsatthet ännu fattigare. Detta är ytterligare ett förslag från Tidöregeringen som blivit sågat jäms med fotknölarna av experterna. Men det fortsätter att försvaras med tomma ord om rättvisa.

Samtidigt går välfärden på knäna och lider av resursbrist. Kommuner larmar om att det behövs mer statliga pengar för att de ska klara av sitt uppdrag – att skolorna behöver mer resurser för att klara av att ge alla barn och unga en rättvis start i livet och att vården behöver mer resurser för att finnas i hela landet och ge alla patienter en god vård och alla dem som jobbar i vården en bra arbetsmiljö.

Jag vill avsluta med en utblick. I världen befinner sig fler människor än någonsin på flykt. Såväl demokrati som mänskliga rättigheter är på tillbakagång. I Gaza pågår ett folkmord.

Det går att driva en ekonomisk politik som gör att det blir bättre för fler, inte bara här i Sverige utan för människor världen över, och ger dem en möjlighet att bygga sina liv fria från våld, förtryck och fattigdom. Men i stället för att stå fast vid den svenska prioriteringen fortsätter den här regeringen under hela mandatperioden att backa från globala åtaganden och minska svenskt bistånd.

Men vi kan betydligt bättre än så. När det rör vårt civila, militära och ekonomiska stöd till Ukraina är vi eniga. Ukraina ska få vårt fulla stöd så länge det behövs. Det är en styrka för oss som land att vi är överens om detta.

Jag önskar dock att vi kunde vara lika eniga om hur viktigt också ett starkt globalt utvecklingssamarbete är för vår säkerhet. Att investera i exempelvis klimatanpassning, konfliktförebyggande, demokratistärkande och hälsobistånd ökar trygghet och välbefinnande och bidrar faktiskt till en mer stabil värld. Ett starkt bistånd är därför en helt nödvändig säkerhetspolitisk investering och en moralisk plikt för ett rikt land som Sverige.

Sverige behöver en ny inriktning för den ekonomiska politiken och en ny rödgrön regering som får ordning på Sverige. Efter tre år med Tidöpartiernas politik har välfärden urholkats och den gröna omställningen slagits sönder. Men vi kan bygga ett annat Sverige. Vi kan bygga ett Sverige som ställer om, skapar nya arbetstillfällen och har en välfärd som det går att lita på – till alla, för alla och tillgänglig i hela landet.

Anf. 8 CECILIA RÖNN (L):

Herr talman! Vi får ju som vanligt höra väldigt olika skildringar av det vi nu debatterar. Jag skulle bara vilja vädja till mina kollegor om att vi ska höja nivån och resa oss upp ur sandlådan.

Att man tycker att vi prioriterar olika har jag full respekt för – det vore konstigt annars – men att säga att vi från regeringens sida inte bryr oss eller att vi tar lätt på den situation som råder i Sverige i dag är bara tramsigt.

Herr talman! Varenda unge räknas. Varenda unge som i dag går i skolan förtjänar en skola där man både lär sig, bildar sig och växer i tron på sig själv. Jag vill att varenda ung person ska kunna stå med studentmössan i handen och se tillbaka på viktiga och lärorika år i skolan samtidigt som personen är pirrig inför framtidens alla möjligheter.

I Sverige – ett av världens bästa länder att växa upp i – vill jag att vartenda barn ska kunna lämna skolan med godkända betyg. Innan dess kan vi inte vara nöjda.

I dag är jag glad. I dag lägger Liberalerna i regeringen fram den största skolbudgeten någonsin. 4,3 miljarder kronor går till skolan 2026 och 14 miljarder kronor de kommande tre åren.

För Liberalerna är det självklart: Skolan kommer först, och skolan ska tillbaka till grunderna. För detta krävs omfattande reformer i vårt skolsystem. Nu går vi äntligen vidare med flera av de förslag som presenterats under mandatperioden.

Det är skillnad när Liberalerna styr på Utbildningsdepartementet. Vi gör det i en tid då skärmar har trängt undan fysiska böcker, då var fjärde 15-åring inte kan läsa ordentligt och då alldeles för många skolor saknar skolbibliotek. Det finns ett skolparti i Sverige, och det är Liberalerna.

Lärare behöver tid att vara just lärare. Därför ska deras undervisningsuppgifter regleras för att garantera tid för planering och uppföljning av undervisningen. Det är nödvändigt för att förbättra lärarnas arbetsmiljö och säkra varje barns rätt till en bra utbildning.

Herr talman! Det ska vara ordning och reda i skolsystemet. Börsbolagens möjligheter till vinst får inte gå före elevernas rätt till utbildning. Tyvärr har fristående skolor jämfört med kommunala fler obehöriga lärare, lägre lärartäthet, sämre tillgång till skolbibliotek och större problem med glädjebetyg. Friskolesektorn måste börja bete sig.

I den här budgeten presenterar vi konkreta förslag, med tydlig majoritet bakom, som kommer att leda till vinstbegränsningar och skärpta verktyg för Skolverket.

Liberalerna kommer att fortsätta prioritera skolan och leverera den politik som sätter barnens rätt till utbildning främst. Det är genom skolan vi kan stärka Sverige som kunskapsnation. Det är genom en genomförd skolgång som vägen till arbete, egenförsörjning och egenmakt går. Det är genom skolan vi kan bryta utanförskapet och stärka integrationen så att alla barn kan få den framtidstro som de har rätt till.

Som liberal är jag stolt över den här budgeten. Tillsammans med våra tidigare presenterade budgetar tar den skolan tillbaka till grunderna.

Herr talman! I den här budgeten har vi inte bara den största skolbudgeten – vi har också den största jämställdhetsbudgeten. Närmare 1 miljard kronor inom jämställdhetspolitiken presenteras. Av dessa är 166 miljoner nya satsningar.

Kvinno- och tjejjourer stärks. Ett nytt särskilt jämställdhetspolitiskt delmål införs mot hedersrelaterat våld, och permanenta medel tillförs till kommuner och regioner för att stärka deras arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Jämställdhet är grunden för ett öppet, tryggt och fritt samhälle. Vi satsar för att försvara våra kärnvärden.

Herr talman! Sverige är ett föregångsland i klimatomställningen. Vi har näst intill en helt fossilfri elproduktion, och vi ska fortsätta att vara bäst i klassen. Vi ska fortsätta att hålla en hög ambition i klimatpolitiken.

Med åtgärderna i budgetpropositionen för 2026 sänker vi utsläppen med ytterligare 1,5 miljoner ton koldioxidekvivalenter, bland annat tack vare ett miljardtillskott till Klimatklivet och en förlängning av klimatpremien för lätta lastbilar.

Elektrifieringen av transportsektorn är avgörande för elimineringen av fossila utsläpp. Utsläppen beräknas vara lägre 2026 än de var 2022.

Det ska löna sig att arbeta i Sverige, och detta åstadkommer vi på flera sätt. Regeringen sänker skatten för hårt arbetande människor genom ytterligare jobbskatteavdrag samtidigt som vi sänker skatten för pensionärer. Vi ser också att det var tufft i denna lågkonjunktur och genomför därför en höjning av bostadsbidraget. Den så kallade funkisskatten slopas, och lägre skatt på arbete är bra. Men för den utan arbetsförmåga är det inte rättvist att behöva betala högre skatt när man inte kan ta ett jobb.

(Applåder)

Anf. 9 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M):

Herr talman! Det är krig i öster och handelskrig i väster. Sverige, som är ett handelsberoende land och en handelsberoende ekonomi, påverkas i hög grad av det som händer i vår omvärld. I det läget är det en styrka för Sverige att den här budgeten kommer att röstas igenom här i riksdagen. Det vi föreslår kommer dessutom att genomföras. Det skapar i en orolig tid stabila förutsättningar för hushållen, företag, regioner och kommuner. Det går att planera framtiden.

Vi behöver inte gå tillbaka särskilt långt, bara till den förra mandatperioden, för att minnas hur budgetkaos och regeringskriser avlöste varandra. Statens finanser och svenskarnas ekonomi låg under en tid till stor del i händerna på en vänsterpartistisk vilde.

Man skulle ändå kunna tro, herr talman, att oppositionen nu har ägnat de gångna tre åren åt att prata ihop sig, ta fram en gemensam politik och få ihop ett budgetunderlag. Nej, det har man inte gjort eller inte lyckats med. Ett parti säger att de vill ha sänkt skatt, men de andra tre vill ha höjd. Vissa är försiktigt positiva till kärnkraft, och andra säger blankt nej. Vissa säger sig nu för tiden vara för många av de verktyg som vi genomför mot gängkriminella, medan andra fortsätter att rösta nej.

Men det finns två saker man är helt överens om, herr talman: högre invandring och högre drivmedelspriser. Var hade Sverige varit i dag om de här fyra partierna hade styrt under de här åren?

Avslutningsvis vill jag tacka mina kollegor i Sverigedemokraterna, Liberalerna och Kristdemokraterna för ett mycket gott samarbete med den här budgeten. Den gör skillnad på riktigt för Sverige, för svensk ekonomi och framför allt för hårt arbetande människor. Vi har visat att det går att vända riktningen. Vi är inte framme, men vi är på god väg. Steg för steg kommer vi att fortsätta det samarbetet och göra Sverige bättre.  
(Applåder)

I detta anförande instämde Gustaf Göthberg (M) samt Sara-Lena Bjälkö och Erik Hellsborn (båda SD).

Anf. 10 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Jag delar verkligen finansministerns analys att det är en styrka för Sverige att vi har en bred överenskommelse både om stöd till Ukraina och om stöd för en kraftig utbyggnad av det militära och det civila försvaret. Det ger en styrka i vår tid.

Just på temat stabila förutsättningar har jag en fråga till finansministern. Det finns en åtgärd som hela Sveriges näringsliv verkligen efterfrågar och som på riktigt skulle skapa förutsättningar för ökad tillväxt, nämligen en blocköverskridande energiöverenskommelse. En energiöverenskommelse skulle säkra nya investeringar, skapa tillgång på mer billig el och ge fler nya jobb. Men detta har regeringen inte kunnat leverera.

Vi stod redo att komma överens, men uppenbarligen stoppade Sverigedemokraterna en överenskommelse. Därför är min fråga till finansministern: Hur förklarar du för svenskt näringsliv att ni sätter Sverigedemokraterna före Sverige och svenska företags framtidsförutsättningar?  
(Applåder)

Anf. 11 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Tack, Mikael Damberg, för frågan! Vi har ju nu en majoritet för det som Sverige verkligen behöver, nämligen kärnkraft. Jag uppfattar också att Socialdemokraterna i grunden ställer sig bakom detta. Det finns en bred majoritet för det. Samtidigt säger vi alla ja till både vindkraft, vattenkraft och sol. Det finns alltså en majoritet. Men vi får säkert anledning att komma tillbaka till det.

På något sätt känns det, herr talman, som att Mikael Damberg gärna vill prata om andra saker än just detta. Det här är en fråga som vi har pratat om ganska mycket. Verkligheten kanske är lite för besvärande och ibland också Mikael Dambergs värsta fiende.

Vi har alltså en majoritet som är för kärnkraft. Det är bra för svenska företag. Socialdemokraterna får gärna ansluta.

Men det är också så, herr talman, att jag den här dagen uppfattar en viss gnällighet från Mikael Damberg. Jag tänker att det för Sveriges bästa är bra det vi nu gör för företag, för hushåll och för att stärka svensk ekonomi. Jag vet inte om Mikael Damberg inte vill prata om det i det här replikskiftet.  
(Applåder)

I detta anförande instämde Fredrik Ahlstedt och Adam Reuterskiöld (båda M).

Anf. 12 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Jag tycker nog att finansministern förtjänar kritik om vi har väldigt låg tillväxt, en hög arbetslöshet och stora underskott i de offentliga finanserna samtidigt. Det är inte ett jättebra resultat av den politik som har bedrivits.

Med min fråga nu försökte jag vara mer kreativ och konstruktiv. Finansministern har talat om långsiktiga spelregler. Man kan fråga svenskt näringsliv vilken fråga som kanske har störst betydelse för förmågan att attrahera mer investeringar, klara den gröna omställningen i Sverige och skapa framtidstro inom näringslivet. Då är svaret en bred överenskommelse om energipolitiken.

Nu har vi fått beskedet att det inte blir någon bred överenskommelse, i alla fall inte nu. Sverigedemokraterna har nämligen, som jag förstår det, stoppat regeringen från att göra upp med oss. Då måste man väl ställa frågan: Var det viktigare att göra Sverigedemokraterna glada än att göra det som var bäst för Sverige och svenskt näringsliv – en långsiktig energiöverenskommelse som kan driva just nya jobb, nya investeringar, tillväxt och grön omställning? Det känns viktigt för Sverige, och det förtjänar den här debatten att handla om.  
(Applåder)

Anf. 13 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Jag förstår att Mikael Damberg tycker att det är jobbigt att sitta på läktaren och inte vara med i matchen. Jag förstår det, och jag tänker att även svenska hushåll behöver få lite klarhet.

Vad jag vet har Socialdemokraterna och Mikael Damberg aldrig någonsin sett till att svenska hushåll och barnfamiljer på bara ett år får 1 800 kronor mer i månaden. Vad jag vet har Mikael Damberg aldrig sänkt drivmedelskostnaden med 500 kronor per tank – den har tvärtom höjts.

Vad jag vet, herr talman, var det också så att Mikael Damberg oftast röstar nej när vanliga människor, hårt arbetande löntagare, ska få sänkt skatt. Det är intressant, också med tanke på framtiden och på valet. Vad kan svenska hushåll vänta sig om, gud förbjude, vi skulle ha en annan regering med fyra partier som drar åt olika håll?

Herr talman! Vad jag vet var det faktiskt till och med så att Mikael Damberg, när han var finansminister, inte ens fick igenom en budget, och det ger inte speciellt stabila spelregler för svenska företag och hushåll.  
(Applåder)

I detta anförande instämde Sara-Lena Bjälkö (SD).

Anf. 14 IDA GABRIELSSON (V) replik:

Herr talman! Jag måste fråga finansministern: Tycker Elisabeth Svantesson nu, med facit i hand, att hon under mandatperioden gjort rätt prioriteringar när tillväxten är i botten och utsläppen och arbetslösheten slår i taket och när svensk sjukvård, det som är själva kärnan i ett välfärdsland, inte längre fungerar?

Tycker Elisabeth Svantesson, med handen på hjärtat, att det är rätt att låta svensk sjukvård betala skattesänkningar på miljardbelopp för dem som har turen att tjäna över 100 000 i månaden?

Anf. 15 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Här är skillnaden väldigt tydligt i svensk politik. I den här budgeten sänker vi för tredje gången sjuksköterskornas skatt. De får behålla mer av sin lön. I den här budgeten lägger vi mer pengar på ätstörningsvård. Här i Stockholm, där Vänsterpartiet styr, höjer man skatten och lägger ned ätstörningskliniker eftersom man inte förstår att man kan prioritera och ha en skattepolitik som gynnar hårt arbetande människor.

Det är skillnaden, herr talman, i svensk ekonomisk politik. Det handlar om att alltid ropa efter höjda skatter och bidrag men inte förmå använda pengarna på det bästa sättet.

Herr talman! Vi har under de här åren – och det är jag stolt över – prioriterat regioner och kommuner, vården och skolan, speciellt när det var som allra tuffast med den höga inflationen. Det var rekordhöga nivåer och är det fortfarande. Det har aldrig någonsin varit högre statsbidrag än de som kommer regioner och kommuner till del nästa år.

(Applåder)

Anf. 16 IDA GABRIELSSON (V) replik:

Herr talman! Som jag uppfattar det blir det inga generella statsbidrag som kommer kommunerna och regionerna till del utan en kömiljard som inte räcker ens till att täcka underskottet i *en* region, till exempel Västra Götaland.

Det är klart att om regeringen betalar kostnadsökningarna, det som sjukvården kostar, behöver man inte höja skatterna i regioner och kommuner. Men man har i stället valt – och det var det som min fråga handlade om – att sänka skatten. Nu talar man om hårt arbetande. Det gäller dem med över 100 000. Man lade 6 miljarder där, och nu blir det mer med ett ytterligare jobbskatteavdrag och ingen avtrappning. Är det värt det? Kan man inte använda de pengarna bättre och finansiera svensk sjukvård så att vi kan vara stolta över Sverige och så att människor som behöver vård får det och personalen får det bättre? Skulle inte det ha kunnat göra budgeten bättre, eller tycker man att det här är rätt prioritering?

Anf. 17 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Okej, det finns en skillnad till i svensk politik. Man kan prioritera. Under de här åren, då vi lägger fram budgetar, omprioriterar vi 46 miljarder kronor. Det är i skattesänkning räknat 1 000 kronor varje månad för en sjuksköterska. Det går alltså att göra saker på ett annat sätt.

För mig och för oss är det viktigt att nu få ekonomin att växa. Vi är väldigt känsliga för det som har hänt i omvärlden. Tillväxtreformer kommer att få ekonomin att växa, och den injektion vi nu gör för svenska hushåll kommer också att ha stor effekt.

Herr talman! Jag tycker slutligen att det är bra att påminna om något. Ibland låter det som att kommuner och regioner får 1 eller 2 miljarder. Först och främst har man egen beskattningsrätt, men vi kommer alltid att behöva stötta. Det tycker jag är helt självklart, speciellt om vi lägger på olika lagar. Finansieringsprincipen gäller. Kom då ihåg att statsbidragen under pandemin var 258 miljarder! Nästa år är de 297 miljarder – från staten till kommuner och regioner.

(Applåder)

Anf. 18 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr talman! Min fråga handlar föga förvånande om den extremt höga Tidöarbetslösheten.

Vi har hört här från regeringens företrädare, från finansministern, att man är emot bidrag och för jobb. Men sanningen är att under er tid vid makten har kostnaden för a-kassan nästan fördubblats – till 24 miljarder kronor. Tillståndet är så dåligt att bara skillnaden mellan den arbetslöshet Sverige har och genomsnittet i EU motsvarar 45–50 miljarder kronor av förlorade pengar till välfärden. Det motsvarar tiotusentals, till och med hundratusentals, jobb, till exempel för vårdbiträden eller lärare, som hade kunnat komma till om vi bara hade haft samma arbetslöshet som resten av EU har.

Min fråga är kort och gott: Vad tänker finansministern göra åt detta?

Anf. 19 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Tack, Martin Ådahl, för en väldigt bra och viktig fråga!

I den lågkonjunktur som vi befinner oss i är arbetslösheten fortsatt hög. Martin Ådahl vet mycket väl att en del handlar om att den är konjunkturell. När efterfrågan minskar och företagen håller tillbaka ökar alltså arbetslösheten. Det är allvarligt. Det är därför vi behöver bryta lågkonjunkturen. Det viktigaste vi kan göra är just att få igång den inhemska efterfrågan så att konjunkturen vänder och man kan komma tillbaka till arbete. Det är A och O när det gäller den delen.

Den andra delen, herr talman, handlar om den strukturella arbetslösheten. Den är bland annat en effekt av en mycket hög invandring och en kravlös politik. Men det handlar också om en mismatchning och ett litet haveri ibland med Arbetsförmedlingen. Det ska jag inte just nu beskylla Martin Ådahl för, men jag kanske kommer tillbaka till det i replikskifte två. Skämt åsido: Där behövs det reformer på skattesidan, jobbpremie och tydliga krav vad gäller en bidragsreform, som jag hoppas att också Martin Ådahl och Centerpartiet ställer sig bakom.

(Applåder)

Anf. 20 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr talman! Om det är någon ekonomiintresserad som följer den här debatten vill jag ändå påpeka att den strukturella arbetslösheten har gått upp under den här regeringen. Nästan alla de faktorer som finansministern

nämnde har i så fall försämrats under den här regeringen, för det är under er tid som arbetslösheten har gått upp med 100 000 personer.

Jag noterade dock en sak som finansministern inte alls pratade om, nämligen de små och växande företagen – de som alltid har tagit oss ur sådana här kriser. Tro mig, de tycker inte att förutsättningarna att anställa är tillräckligt bra, och det är en av orsakerna till att antalet företag har minskat, konkurserna ökat, tillväxten varit dålig och arbetslösheten stigit under tre års tid.

Åtta av tio i dagens undersökning ger finansministern underkänt, herr talman, och 97 procent tycker att regelkrånglet är detsamma eller har ökat. Varför är detta så lågt prioriterat i regeringens budget?

Anf. 21 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Tack, Martin Ådahl, för en viktig fråga! Företagen är ju de som anställer, och Martin Ådahl tycker inte att jag nämnde dem nu. Nej, men jag handlar. I alla våra fyra budgeter har vi naturligtvis varit måna om att se till att skapa ett bra klimat för företag. Vi har i den här budgeten lagt fram ett bra förslag om 3:12-regler. Vi fortsätter, som jag sa, med linjen att öka efterfrågan. Vi har till exempel förenklat kvittokrånglet, något som jag vet att många är glada för att vi gör. Vi sänker arbetsgivaravgiften för unga. Vi har förändrat växa-stödet. Vi sänker drivmedelspriserna och mycket, mycket annat.

Jag förstår att många av de svenska företagen vill ha mer, och det kan jag lova att våra fyra partier tillsammans kan leverera. Jag är inte lika säker på att de fyra partierna på oppositionssidan kan göra det. Det krävs vilja och en riktning. Vi ska fortsätta på den inslagna vägen med att öka efterfrågan så att det finns mer pengar hos hushållen, men vi ska också fortsätta att underlätta för Sveriges företag genom att sänka kostnaderna och minska regelkrånglet.

(Applåder)

Anf. 22 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Herr talman! När finansministern påstår att Sverige är ”världens bästa land när det gäller klimatpolitik och utsläpp” baxnar man. Förra året ökade ju utsläppen med 7 procent. Det är den största ökningen på 15 år. Sverige är ett av de länder i EU vars utsläpp ökar allra mest.

Detta beror inte på otur utan är resultatet av att regeringen har slagit sönder förutsättningarna för hushåll och företag att ställa om. Regeringen har rivit ned klimatpolitiken och öst fantasisummor över det fossila. I budgetarna har de lagt flera gånger mer på åtgärder som bromsar omställningen än på åtgärder som främjar omställningen. I en internationell jämförelse av länders klimatpolitik har Sverige rasat från näst högsta placering till plats 37.

Jag undrar därför: Har finansministern börjat slänga sig med alternativa fakta?

Anf. 23 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Det korta svaret är nej. Jag kan också lägga ut texten lite.

Jag tycker och menar att det är viktigt att säga som det är. Ja, utsläppen ökade. Varför det? Jo, för att vi förändrade reduktionsplikten. Varför gjor-



de vi det? Jo, därför att det var en helt ohållbar situation för hårt arbetande människor.

Med det sagt: Sverige är ett föregångsland. Under många år har svenska företag, svenska hushåll och svensk politik på båda sidor haft en väldigt ambitiös klimatpolitik för att minska utsläppen, och det fortsätter vi att ha. Det är ett faktum att Sverige är ett av de länder i världen som har lägst utsläpp per capita. Det är ett faktum att vi kan säga att vi har nästan hela vår elproduktion fossilfri – 98 procent. Det är det inte många länder som kan.

Detta är att vara ett föregångsland. Är vi nöjda med detta och allmänt stolta? Nej, vi är realister. Vi vet att om vi ska få med oss människor och ha legitimitet för det vi gör måste vi också se hur det påverkar svenska hushåll. Hur kan vi både få ned utsläppen och se till att svenska folket är med på den resan?

(Applåder)

Anf. 24 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Herr talman! Jag tycker inte att svaret blev så tydligt.

För det första kan man fråga sig vilka länder finansministern jämför Sverige med. Det är klart att det finns många länder som har mindre utsläpp per capita, men det handlar om utvecklingsländer. Vi brukar jämföra oss med andra länder i EU, och det kanske vi ska hålla oss till.

För det andra är frågan om finansministern menar att förändringen av reduktionsplikten inte ska räknas. Det som måste räknas och som man kan konstatera är att Tidöregeringen är den första regeringen på 20 år som med aktiv politik ökar Sveriges utsläpp. Det måste vara det vi ska prata om här.

Regeringen har ryckt bort stöd till kollektivtrafik och till elbilar. Man har sänkt reduktionsplikten och ökat andelen fossilt i svenska drivmedel. Man har gjort gigantiska skattesänkningar på fossila drivmedel, något som också gynnar Putin. Man har avskaffat flygskatten och så vidare.

Jag får dock fortfarande inget svar från finansministern. Har hon börjat slänga sig med alternativa fakta, eller varifrån kommer egentligen underlaget som visar att vi är världens bästa land när det gäller klimatpolitik och utsläpp?

Anf. 25 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik:

Herr talman! Jag står fast vid det. Självklart får vi jämföra oss med jämförbara länder. Så är det absolut, men vi är väldigt, väldigt framgångsrika.

Jag skulle vilja vända på frågan – det ska jag dock inte göra eftersom ledamoten inte kan svara. Men hur ska Centerpartiet, Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet nå ESR-målen? Vad jag vet fattas ungefär 4 miljoner ton till 2030. Det är den lilla saken. När det gäller svenskt skogsbruk fattas det 70 miljoner ton. Hur ska man lösa detta?

Det finns två sätt. Det ena är att höja reduktionsplikten, men det räcker inte; vi får nog stänga av varenda bil i Sverige alternativt sluta bruka skogen under en ganska lång tid framöver. Det vore ett sätt att nå 70 miljoner. Hur tänker ni på den andra sidan annars nå dit?

Prot. 2025/26:10  
22 september

*Debatt med anledning  
av budgetpropositionens  
avlämnande*

Jag gillar att kalla en spade för en spade och säga som det är: Vi ska sänka utsläppen, men vi måste göra det på ett realistiskt sätt som är möjligt och där vi faktiskt har svenska folket med oss, för tro det eller ej: Vi och jag representerar svenska folket. De som har röstat på oss vill att vi för en bra politik både för klimatet och för deras ekonomi.  
(Applåder)

Anf. 26 MIKAEL DAMBERG (S):

Herr talman! Att vara finansminister är en roll som förpliktar. Jag vet hur ansvarsfullt det kan kännas att vara ytterst ansvarig för svensk ekonomi. Det innebär att man känner ansvar för att skolan och sjukvården har de resurser som krävs för att lärarna, sjuksköterskorna och poliserna ska kunna göra ett bra jobb men också få ut sina löner. Att vara finansminister innebär också att man har ett ansvar för framtida generationer, för att ekonomin växer, för att utsläppen minskar, för att våra barn och barnbarn får det bättre, för att det finns bra och välbetalda jobb och för att nästa generation får tillgång till en bättre välfärd.

Som sagt: Att vara finansminister är en roll som man inte kan ta lätt på.

Därför tycker jag, herr talman, att det är jobbigt att se hur Elisabeth Svantesson verkar ha tappat greppet om svensk ekonomi. Tillväxten har legat i EU:s bottenliga, och 100 000 fler är arbetslösa. Nu ökar utgifterna. Underskotten skenar iväg, och Elisabeth Svantesson skickar notan för sitt valgodis till nästa generation. Minst lika allvarligt är att finansministern inte verkar orka med att finansiera förslag som sträcker sig bortom mandatperiodens slut, vilket säger något om den här regeringens bästföredatum.

Det är jobbigt att se, herr talman, för det är tydligt att vi har ytterligare en moderat finansminister som inte lärt sig sin läxa. Än en gång släpper Moderaterna kontrollen över svensk ekonomi, trots att man vet att det här kan leda till högre räntor och dyrare bolån för alla som äger sin bostad och trots att man vet att det kan leda till nedskärningar i vården, till nedskärningar i skolan och till nya sparpaket i välfärden. Det har vi lärt oss den hårda vägen.

Senaste gången vi hade så här stora underskott var under 90-talskrisen, om man bortser från pandemin. Då fick vi gå in och styra upp efter Moderaterna. Har inte Elisabeth Svantesson dragit några slutsatser från historien?

(Applåder)

Anf. 27 CECILIA RÖNN (L) replik:

Herr talman! Jag har en fråga till ledamoten om skolan. Vi står här med den största skolbudgeten i modern tid: 4,3 miljarder för 2026. Vi är väldigt glada över att ha fått igenom en av de viktigaste reformerna, som handlar om lärares undervisningstid. Många lärare har lämnat yrket och många överväger att lämna yrket på grund av den pressade arbetssituationen. Tiden att fokusera på undervisning räcker inte till.

Vi går nu vidare med förslaget om att ge lärarna den arbetsmiljö de förtjänar så att de kan planera och har tid att leda lektioner. Det kommer att ge en bättre kunskapsskola i hela landet. Men i stället för att stötta denna nödvändiga reform använder Socialdemokraterna sin makt till att bromsa

den. Från SKR har man sagt nej. Min fråga till ledamoten Damberg är helt enkelt: Varför vill inte Socialdemokraterna ge lärarna bättre förutsättningar att göra sitt jobb?

Prot. 2025/26:10  
22 september

*Debatt med anledning  
av budgetpropositionens  
avlämnande*

Anf. 28 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Först vill jag nog betona att de där 4,3 miljarderna är det ingen som har hittat i budgeten. I så fall måste man räkna väldigt kreativt och ta med utgifter som inte har med skolans ansvarsområde att göra.

Jag tycker inte att skolan förtjänar en diskussion varje år om att det görs historiska satsningar och att det aldrig har varit större satsningar. Förra året när man sa samma sak var det i reala termer 2 miljarder mindre till skolan. Nu är det nog lite plus, ska jag säga, i reala termer. Men det är inte en historisk satsning på skolan, vilket även påpekades förut av Martin Ådahl. Den är kanske på topp tio de senaste 25 åren. Man bör nog tänka på proportionerna när man säger att man gör stora skolsatsningar.

Hade man verkligen velat satsa på skolan finns det andra prioriteringar man kunde ha gjort i den här budgeten, som innebär att kommuner och regioner skulle ha fått goda förutsättningar att sköta sitt kärnuppdrag. Det handlar till exempel om äldreomsorgen, skolan och sjukvården.

(Applåder)

Anf. 29 CECILIA RÖNN (L) replik:

Herr talman! Om ledamoten vill veta mer om budgeten och utgiftsområde 16 får han gärna begära replik på mig sedan. Jag skulle uppskatta om jag kunde få svar på den fråga jag ställde, vilket jag nästan aldrig får när jag begär replik på ledamoten. Men jag provar igen.

Sveriges Lärare har visat att undervisningstiden för lärare i snitt ökat med två veckor per läsår under 2000-talets första decennier. Det är helt självklart att det utan statliga regler blir en sämre arbetsmiljö för förskollärare och lärare och i förlängningen också sämre kunskapsresultat. Egentligen borde vi förstatliga skolan.

Det vi får höra är undanflykter från Socialdemokraterna, som varken vill ta steget mot förstatligande av skolan eller ge lärarna en bättre arbetsmiljö. Jag ställer alltså min fråga igen: Vad tycker Socialdemokraterna om reglerad undervisningstid? Om de inte gillar det, hur ska lärare och förskollärare få bättre arbetsmiljö, som de förtjänar?

Anf. 30 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Vi har varit väldigt tydliga med att lärarnas arbetsvillkor måste förbättras. Där ingår arbetstider och arbetsvillkor som har med undervisning att göra. Men då måste också kommunerna, i det här fallet, få rimliga ekonomiska förutsättningar.

Jag har inte sett någon aktör som lever i den här världen som tycker att de påståenden om kostnader som görs kring denna reform ens är i närheten av verkligheten. Risken finns att det blir underskott i kommunerna, att det blir neddragningar, att det blir större klasser och att det blir nedlagda skolor. Det var väl inte det som var poängen med reformen? Poängen måste väl vara att förändra verkligheten i klassrummet så att eleverna får mer stöd av lärare som har haft tid att förbereda lektionerna men också har tid att stötta alla elever i klassrummet?

Om Liberalerna menar allvar med att ge mer pengar till skolan och få bort vinstjakten och marknadsskolan måste de göra slut på Tidösamarbetet och samarbeta med Socialdemokraterna och andra partier som menar allvar med satsningar på svensk skola.  
(Applåder)

Anf. 31 OSCAR SJÖSTEDT (SD):

Herr talman! Sänkta inkomstskatter, sänkta drivmedelspriser, sänkta elskatter och halverad matmoms stärker givetvis hushållens disponibla inkomst och köpkraft – inte bara lite grann på marginalen utan substantiellt.

Slår vi ihop de åtgärder vi vidtar i samband med den här budgetpropositionen med de åtgärder vi genomfört tidigare under mandatperioden ser vi, herr talman, att den disponibla inkomsten för en vanlig familj med två arbetande föräldrar och två barn har ökat med så mycket som 5 050 kronor i månaden netto. Vill man grotta ned sig i de här siffrorna hänvisar jag till sidan 7 och tabell 1.2 i budgetpropositionens finansplan.

Det handlar alltså om drygt 5 000 kronor i månaden netto för en helt vanlig barnfamilj. Frågan man bör och kanske till och med måste ställa sig blir vad motsvarande siffra hade varit om det andra gänget styrde. Svaret är givetvis noll. Vi hade inte haft några sänkningar av inkomstskatten. Sänkt elskatt – inte en chans. Sänkt matmoms – knappast. Sänkta drivmedelsskatter – snarare tvärtom.

Nog spelar det roll hur man röstar! Tipset från mig, herr talman, är att rösta på det sätt som gör det mest behagligt för den egna plånboken.  
(Applåder)

I detta anförande instämde Sara-Lena Bjälkö, Nima Gholam Ali Pour och Erik Hellsborn (alla SD).

Anf. 32 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Sverigedemokraterna talar om ekonomin för vanligt folk, och det är bra. Men det finns en fråga som vi har försökt få svar på den senaste tiden från Sverigedemokraterna: Varför vill de inte ta bort den orättvisa karensen, som drabbar Sveriges arbetare? Den slår hårdast mot dem som får Sverige att fungera – busschauffören som kör oss till jobbet, vårdbiträdet som tar hand om våra äldre, lagerarbetaren som håller handeln igång och barnskötaren som ser till att vi andra kan gå till jobbet.

Vanligt folk som inte kan jobba hemifrån ställs inför ett orimligt val: att riskera sin privatekonomi eller sin egen och andras hälsa. Det kan handla om 2 000 kronor i månaden för en barnskötare som måste vara hemma två gånger på en månad.

För oss socialdemokrater är svaret enkelt. Ingen i Sverige ska behöva ställas inför det här valet. Karensen ska bort. Vad säger Oscar Sjöstedt till barnskötaren, byggnadsarbetaren och butiksbiträdet om karensen? Vad säger ledamoten till dem som tvingas välja mellan sin hälsa och sin ekonomi?

(Applåder)

Anf. 33 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Jag vet inte om Mikael Damberg har ställt den frågan till mig tidigare, men jag tror inte det. Jag tycker att det är en bra fråga. Det är en konkret fråga. Den är relevant på alla sätt och vis.

Jag tycker inte att det här är helt enkelt. Det finns absolut argument för att gå den väg som Mikael Damberg är inne på. Det ska jag vara villig att tillstå. Men det finns kanske en annan sida av myntet. Det finns en hel del empiri kring att göra detta. Empirin säger att sjuktalen ökar väldigt kraftigt.

Med det vill jag inte säga att jag inte tycker att det är värt att fördjupa sig i den här frågan lite mer. Det är, som Sverigedemokraterna tidigare har pekat på, just denna typ av anställda – inom barnomsorgen och liknande där ganska mycket bacilluser flyger runt – som har behov av att kunna vara hemma.

Anf. 34 MIKAEL DAMBERG (S) replik:

Herr talman! Det var kanske inte världens mest raka svar.

Sverigedemokraterna har under den här mandatperioden stoppat barnbidragshöjningen för vanligt folk. Man har gjort det dyrare för äldre att hämta ut sin medicin. Och nu pratar man runt lite om karensavdraget, som vi vet betyder jättemycket för vanliga arbetare i vårt land. Det kan innebära tusentals kronor i månaden för människor i yrken där man de facto inte kan jobba hemifrån utan måste vara på plats.

Det här betyder att Sverigedemokraterna står bakom ett system som i dag tvingar människor att gå till jobbet sjuka och som straffar arbetare och vanligt folk ekonomiskt om de blir sjuka. Det är ganska bra information inför valet att Sverigedemokraterna inte kan ge ett tydligt besked om att karensen ska avskaffas, vilket skulle gynna Sveriges arbetare. Återigen hamnar Sverigedemokraterna på fel sida i diskussionen.  
(Applåder)

Anf. 35 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Jag tillstår att det inte var ett helt rakt svar. Frågan är komplex. Men jag tänker inte två timmar efter att finansministern lade fram en budgetproposition på riksdagens bord säga att den inte gäller och att vi tycker något helt annorlunda, när jag ju har varit delaktig i förhandlingarna om den. Vi har en budgetsamverkan, och nu tar vi ansvar för den här budgeten.

Jag håller i och för sig med om kritiken att det inte var ett helt tydligt svar. Jag var tidigare inne på att Sverigedemokraternas ingång har varit att offentliganställda inom till exempel barnomsorgen, där det förekommer miljarder med bacilluser, kanske borde ha ett särregelverk. Det kan gälla vissa anställda inom vården också. Den frågan tänker jag inte begrava, men den finns inte med i den här budgeten. Den kommer att vara budgetpåverkande, så den måste in i budgeten.

Anf. 36 IDA GABRIELSSON (V) replik:

Herr talman! Oscar Sjöstedt skröt lite i sitt inlägg om att Sverigedemokraterna ska ha bidragit med mycket under mandatperioden. Men sanningen är att de svenska hushållen i stort sett har lämnats helt i sticket. Det har blivit 12 000 kronor dyrare per månad för en genomsnittlig barnfamilj.

Regeringen har satsat lika mycket i månaden på den som har en inkomst på över 100 000 som man lägger på skattesänkningar på ett helt år för en genomsnittlig löntagare. Är det något att vara stolt över, Oscar Sjöstedt?

Anf. 37 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! De riktade inkomstskattesänkningarna har haft fokus på låg- och medelinkomsttagare. Det tredje jobbskatteavdraget, som vi går fram med i den här budgetpropositionen, börjar gälla redan vid inkomster så låga som 16 000 kronor i månaden och trappas av helt och hållet vid inkomster på 39 900 kronor i månaden. Ja, det är jag stolt över, och jag tycker att det är klok politik.

Jag har också varit inne på att de samlade effekterna av sänkt drivmedelsskatt, matmoms, elskatt, förskoleavgift och inkomstskatt har stärkt en vanlig tvåbarnsfamilj där båda föräldrarna jobbar med så mycket som 5 050 kronor netto på en månad. Det är jag oerhört stolt över. Jag vet inte om det finns någon regering eller något regeringsunderlag – Sverigedemokraterna är ju med här – som har åstadkommit lika mycket

Anf. 38 IDA GABRIELSSON (V) replik:

Herr talman! A-kassan sänks för långtidsarbetslösa. Sjuka utförsäkras återigen i hög takt. Banker och matjättar gör stora vinster medan hushållen går på knäna. Medicinen blir dyrare. En sänkt matmoms utan prisgaranti riskerar för skattebetalarna att bli ett dyrt presentkort till Icas vd. Experterna sågar elskattesänkningar och högkostnadsskydd på elen och kallar det bluff. Bensinpriserna avgörs oftast främst på den internationella oljemarknaden.

Vad finns då kvar att vara stolt över av det som Sverigedemokraterna har åstadkommit? Är det de där kronorna som hushållen har fått genom billigare plastpåsar i butiken? Det här är plastpåsar som man inte har råd att fylla med någon mat eftersom man inte har tillräckligt med pengar i plånboken efter er politik.

Anf. 39 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Till att börja med vill jag säga att vi har stärkt a-kassan vid två tillfällen under mandatperioden.

Låt mig också säga något om matjättarna. Så höga marginaler har de faktiskt inte. Det är inte riktigt så det funkar. Visst finns det Icahandlare som tjänar multum, men marginalerna i procent är inte extremt höga. Jag ville bara ha det sagt så att man inte lever i tron att de har marginaler på 25–30 procent och att de fortfarande skulle tjäna en massa pengar även om de sänkte matpriserna. Så är det inte riktigt.

Vänsterpartiet har ju haft som förslag att förbjuda vissa handlare. Hur ökar det konkurrensen i matnäringen?

Det finns tydligen någon expert som har uttalat sig – alltså, seriöst! Jag struntar faktiskt i det. När vi går fram med förslag om sänkta elskatter i budgetförhandlingarna och lyckas en bra bit med det struntar jag i om någon expert säger att det inte är bra. Jag tänker på den som betalar sin elräkning. Vanliga människor som kanske bor i villa, småhus eller radhus är vad jag bryr mig om. Jag struntar i experterna i det fallet.

(Applåder)

Anf. 40 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr talman! Sverigedemokraterna i riksdagen verkar vara väldigt nöjda med sakernas tillstånd just nu. De kanske är de enda som är det. Jag har därför en fråga.

När Sverige nu har övergett sina klimatmål så att vi inte når dem, vilket Sverigedemokraterna under lång tid har verkat för både i EU och i Sverige, är ni då nöjda nu? Är det bra att vi inte når våra klimatmål? Ni har ju länge eftersträvat att finansministern ska säga att vi inte klarar våra klimatmål.

Dessutom undrar jag om ni apropå detta är glada över alla straffavgifter som vi har lovat att lägga på alla andra men som vi nu kommer att få från EU på grund av att vi inte klarar uppsatta mål.

Anf. 41 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Straffavgifter från EU har det skrämts med lite fram och tillbaka. Senast man gjorde det visade det sig inte stämma.

Jag tycker att frågan är felaktigt ställd. Är vi nöjda med att ha missat ett mål? Det blir det lite konstigt att vara. Men är jag nöjd med varför det ser ut som det gör, det vill säga det som gör Martin Ådahl väldigt upprörd? Ja, det är jag.

Är jag nöjd med att det inte ser ut som det gjorde innan vi hade en eskalerande reduktionsplikt? Vi hade högst dieselpriiser i hela världen. Är jag nöjd med att vi inte har det på det sättet utan nu ligger lite under genomsnittet i vår del av världen – lågt i Norden och under genomsnittet i EU – som ju är bakgrunden till Martin Ådahls fråga? Ja, det är jag. Jag är supernöjd med det, och det finns ganska många människor ute i stugorna i det här landet som också är väldigt nöjda med det.

Vill Martin Ådahl gå tillbaka till den gamla reduktionsplikten och politiken rörande drivmedelsskatter?  
(Applåder)

Anf. 42 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Herr talman! Det här blir lite déjà vu. Vi har gått vidare från reduktionsplikten och sagt att det inte var det bästa. Vi vill i stället ha en satsning på elbilar och hybrider så att Sverige inte hamnar efter hela omvärlden och fortsätter vara beroende av fossila bränslen.

Frågan här gällde dock inte det. Det finns alternativ på bordet för att få ned utsläppen, som ni envisas med och som ni är så nöjda med, så att de inte blir så höga. Frågan var: Är ni nöjda nu när finansministern säger att vi överger alla våra klimatmål eftersom utsläppen rusar med 5,8 miljoner ton?

Jag har ytterligare en fråga. Stämmer det att ni stoppade energisamtalen innan de knappt hade börjat, som det nyligen stod om i medierna? Det sades att det var ni som lade in veto mot att samtal mellan regeringen och oppositionen skulle fortsätta. Stämmer detta? Eller är det bara något som någon sa?

Anf. 43 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Herr talman! Poängen är att alla inte har råd att köpa en elbil. Jag har inget emot att fordonsflottan och transportsektorn går mot elektrifiering. Jag har kanske inte samma bevekelsegrund som exempelvis Martin Ådahl, utan för mig handlar det om att många av dem som exporterar olja med

undantag av Norge är skurkländer. Det finns också ett internationellt säkerhetsmässigt tänk kring att göra oss mindre beroende av omvärlden. El kan vi bygga själva, och om vi får fortsätta att bestämma kommer vi att bygga en massa kärnkraft.

Poängen är att alla i dag och just nu inte har råd att köpa en elbil eller en ellastbil; tekniken för det är för den delen heller inte fullt utvecklad. Man skissar på ett slags lösning på ett lite överdrivet problem, och lösningen är väldigt fiktiv.

Jag har inte suttit i de samtal som Martin Ådahl refererar till. Jag kan däremot skriva under på vad Tobias Andersson har sagt om att vindkraft inte gör samma systemnytta som kärnkraft.

Anf. 44 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Den ekonomiska politik man får med regeringen och Sverigedemokraterna har under dessa tre år blivit väldigt tydlig: Om man är rik får man mer; om man är arbetare får man mindre. Detta har gång på gång bevisats, och det gör det nu också. Jobbskatteavdraget ger dem med höga inkomster en betydligt större skattesänkning än dem med låga inkomster. Den höjning av bostadsbidraget som man gärna skryter med är i praktiken en sänkning, och dessutom försämras a-kassan.

Tittar man på vad Sverigedemokraterna gick till val på ser det mycket annorlunda ut. Man lovade satsningar på välfärden i hela landet, och man lovade att den som blir av med jobbet inte skulle behöva hamna i ekonomisk kris och att de sociala trygghetssystemen skulle stärkas. För mig är det uppenbart att Sverigedemokraterna sa en sak före valet men gjorde en helt annan efter, för hur rimmar egentligen regeringens politik med Oscar Sjöstedts egna vallöften?

Anf. 45 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Fru talman! Att arbetare i dag skulle få mindre pengar i plånboken stämmer absolut inte; det är bara trams. De får ju skattesänkningar, nu för tredje gången. Det jobbskatteavdrag vi lägger fram fasas ut helt och hållet vid en lönenivå på 39 900 kronor i månaden, vilket är strax över medianen. Jag vet inte vad det är för värld som Janine Alm Ericson lever i där vanliga arbetare knappt tjänar något alls – mycket konstigt.

Vi har stärkt a-kassan vid två tillfällen under mandatperioden. Även om man påstår motsatsen kommer man inte ifrån att vi har gjort det, och min bild är att vi i valrörelsen före valet sa ganska tydligt att vi skulle stärka a-kassan. Det har vi också gjort, och jag är jättenöjd.

Anf. 46 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Det jag sa är att om man är rik får man mer genom regeringens skattesänkning; om man är arbetare får man mindre. Detta kan man se i tabellerna. Det må fasas ut i denna budget, men vid årsskiftet fick de som tjänar 65 000 kronor skattesänkningar medan de som tjänade under det inte fick någonting.

Den värld jag lever i är den värld där denna budget har lagts fram och där det känns i varenda människas plånbok hur svårt det har blivit ekonomiskt. Nu ströslar regeringen med lite olika förslag, men för en bättre konjunktur och för en bättre situation för barnfamiljer borde man ha gjort detta för länge sedan.



Oscar Sjöstedt svarade inte på min fråga. Han hävdar att arbetslöshetsförsäkringen har förbättrats, men det säger alla bedömare att den inte har. Om man är långtidsarbetslös blir det mycket sämre. Dessutom lovade man att stärka de sociala trygghetssystemen.

Så igen: Hur rimmar detta med Oscar Sjöstedts egna vallöften?

Anf. 47 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik:

Fru talman! Vi kan absolut prata om marginals-katten eftersom Janine Alm Ericson tog upp den. Vid årsskiftet sjönk den från 55 procent till 52 procent. Jag och mitt parti ställer oss bakom principen om hälften kvar, så 52 procent är alltså lite för högt. Men från 55 procent till 52 procent är ett steg i rätt riktning. Jag tror att många respekterar denna princip; jag gör det i alla fall.

Låt mig ställa en motfråga: Vad hade marginals-katten varit om Miljöpartiet haft egen majoritet? Hade den varit 100 procent?

Vi går fram med alla dessa saker just för att vanliga löntagare och vanliga barnfamiljer har haft det svårt på grund av den period med mycket hög inflation som Sverige har kämpat sig igenom. Vi går fram med lägre elskatt för att det ska smärta lite mindre att betala elräkningen, och vi går fram med halverad matmoms för att maten ska bli lite billigare.

Den siffra jag nämnde i mitt anförande var 5 050 kronor mer i månaden för en vanlig tvåbarnsfamilj. Vad hade motsvarande siffra varit om Miljöpartiet fått bestämma?

(Applåder)

Anf. 48 IDA GABRIELSSON (V):

Fru talman! Jag ska erkänna en sak: Jag är lite av en nörd. Låt mig ta ett exempel. Jag var antagligen den enda i världen som trodde att det handlade om den svenska Malm-banan när jag fick ett sms från min partiledare där hon beklagade sig över att allt bara handlade om banan. Detta var i samband med att den förra jämställdhetsministerns bananfobi uppdagades. Menar du Malm-banan? Svarade jag, naiv som jag är.

Jag har inte flest följare på Twitter, men jag gillar att jobba. Jag ser hellre breda överenskommelser som garanterar industrin och hushållen billig el än kulturkrigar i en valrörelse. Jag vill förhandla, kompromissa och stå på mig så att pensionerna höjs och omställningen genomförs.

Fru talman! Var inte den politiska debatten bättre förr innan politiker började filma varandra och medborgarna i ett försök till negativ kampanj och när det handlade mer om sak än om person? Faktum är att om vi kunde hålla oss till att diskutera svensk sjukvård, jobb, tillväxt och vilka hushåll som ska prioriteras skulle jag till och med kunna tänka mig att låta bli att kommentera att turerna kring regeringens säkerhetsrådgivare framstår som ett avsnitt av *Pang i bygget*.

Det är ju sakpolitiken vi inte är överens om. Tro det eller ej, men jag har många bra saker att säga om finansministern som person – men inte om hennes politik. Valet ska handla om sakpolitik. Ska det satsas på välfärden eller på sänkta skatter för dem som har mest? Vi politiker ska köra med raka rör och prata om jobb, omställning och tillväxt. Det är vi skyldiga medborgarna. Jag kommer att bidra till detta i debatten och valrörelsen och föregå med gott exempel; det ska man alltid göra. Jag kommer att lägga

Prot. 2025/26:10  
22 september

*Debatt med anledning  
av budgetpropositionens  
avlämnande*

fram Vänsterpartiets förslag på vad vi tycker behövs för att Sverige ska kunna lägga om kursen.

Anf. 49 MARTIN ÅDAHL (C):

Fru talman! Jag noterar att regeringssidan inte är det minsta debattsugen längre beträffande sin budget och sitt ekonomiska misslyckande, så jag ska hålla mig väldigt kort.

Företagandet ska upp, och tillväxten ska upp. Skatten måste ned, i synnerhet för att anställa, eftersom arbetslösheten måste ned. Utsläppen måste ned, och den gröna industrin måste upp. Investeringarna i landsbygden måste upp, inte minst i välfärden, och investeringarna i utbildning i hela landet måste upp. Detta måste ske nästa mandatperiod. Inget av detta sker i en 80 miljarder stor budget, varav huvuddelen är lån.

Anf. 50 CECILIA RÖNN (L) replik:

Fru talman! Martin Ådahl stod i talarstolen och påstod att denna skolbudget kan vara den tionde största. Jag undrar var ledamoten har fått detta från? Det handlar om 4,3 miljarder för 2026. När vi gör detta gör vi som vi alltid gör och tittar på skolans utgiftsområde, räknar och jämför. Så här har oppositionen alltid räknat tidigare i sina skuggbudgetar, även Centerpartiet.

Vad får Centerpartiet siffrorna från? De är felaktiga och missvisande. Staplarna från Centerpartiets pressträff visar skillnader mellan olika år, men man måste titta på helheten. Dessutom har man räknat med vårandringsbudgeten, vilken vi givetvis ännu inte har för 2026. Vad är syftet med att lura svenska folket? Varför betar sig Centerpartiet så här? Jag trodde att centerpartister var kloka, hade en bra politik och ville Sveriges bästa. Varför vill Martin Ådahl inte längre ha en saklig debatt?

Anf. 51 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Fru talman! Först och främst är det kanske inte Cecilia Rönn som jag vill ha den hårdaste debatten med. Jag vill egentligen välkomna henne in i en mitt som tillsammans med Centerpartiet åstadkommer bra politik. Detta gäller både ledamoten Cecilia Rönn som person och hennes parti.

Det som är extraordinärt är att Liberalernas partiledare, tillika skolminister, på en presskonferens kallade maxtaxa i förskolan för en skolsatsning och snickrade ihop en siffra som inte stämmer med någonting, enligt de oberoende bedömare som finns där ute. Det är inte vi som har hittat på det här. Vi kan gärna byta, ledamoten Cecilia Rönn, och göra det till en följetong i medierna där vi hårdgranskar siffrorna.

Med all respekt: Maxtaxa i förskolan kommer aldrig att bli en satsning på elevers och lärares behörighet i skolan. I så fall har ni villat bort er väldigt mycket.

Anf. 52 CECILIA RÖNN (L) replik:

Fru talman! Jag tar gärna en fika med Martin Ådahl vilken dag som helst och diskuterar klok politik i mitten.

Om maxtaxan, som faktiskt ingår i utgiftsområdet, nu inte ska tas med, varför gjorde Centerpartiet det i sin egen graf för 2017 vid presentationen på sin pressträff? Varför är Centerpartiet så desperata nu att man har kvar

obegripliga grafer som inte är jämförbara eller applicerbara utifrån budgetregler och vårt finanspolitiska ramverk?

Jag är faktiskt besviken. Jag trodde att Martin Ådahl var en hedersman som satte en ära i att vara saklig och ärlig. Jag förväntade mig mer sakpolitik.

(Applåder)

Anf. 53 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Fru talman! Det är desperationen som talar här när man kastar sig in med hull och hår. Nu har Cecilia Rönn precis erkänt att det absolut inte är någon historisk satsning över huvud taget när man tar bort maxtaxan. Hon har just sagt att det som hennes partiledare gjorde på presskonferensen var att slå blå dunster i ögonen på folk.

Det viktigaste av allt och det som vi egentligen är överens om är att det investeras alldeles för lite i skolan och att utslagningen av elever är alldeles för stor, i synnerhet på landsbygden och i utsatta områden. Jag tror att vi egentligen är överens om att det hade behövts en historisk satsning på skolan, även om det inte blev det, och investeringar i skolan i hela landet.

Vi kan gärna prata om det här över en fika någon gång här i riksdagen och fortsätta att diskutera siffrorna, som jag tror att folk blir väldigt konfunderade av.

Anf. 54 HANS EKLIND (KD):

Fru talman! Kristdemokraternas legendariska partiledare Alf Svensson, som är still going strong, brukade påminna om en sak: Barn föds inte till mördare. Det finns möjligheter att lära en ung person att välja att vandra en annan väg än den med gängen – ett liv utan kriminalitet och droger, en väg som leder till verklig frihet.

Fru talman! Det kan knappast finnas en enda person i Sverige som inte känner till den prioritering av trygghet som regeringen har gjort och gör och som en riksdagsmajoritet står bakom. Alla verktyg som finns för att stoppa gängens grova våld och strypa den kriminella ekonomin ska användas.

Jag vill lyfta fram den tredje delen av regeringens arbete för ökad trygghet, nämligen de förebyggande insatserna, som bättre ska skydda barn och unga från kriminellas nyrekrytering. I budgeten satsas nästan 1 miljard kronor på just detta.

Socialtjänsten får utökade möjligheter att komma in tidigt, innan situationen blivit så allvarlig att den unga personen blir omhändertagen. Statens institutionsstyrelse, Sis, förstärks därför att vi vill öka platskapaciteten men också förnygra och anpassa lokalerna, förstärka vårdkvaliteten, höja nivån på kompetensen och trygga arbetsmiljön. Satsningen på skolsociala team både förlängs och förstärks. Samverkan mellan skola och socialtjänst bidrar till trygghet och studiero i skolan, ökad skolnärvaro och stöd till elever i ett tidigt skede.

Det var några exempel på satsningar som nu ska göras, för vi tror att det går att skapa en väg som leder till verklig frihet.

(Applåder)

Prot. 2025/26:10  
22 september

*Debatt med anledning  
av budgetpropositionens  
avlämnande*

Anf. 55 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! När regeringen i förra veckan presenterade sin nya fattigdomsreform, eller bidragstaket, som man kallar det, fick förslaget stark kritik, inte bara från oss i Miljöpartiet utan också från många andra.

Rädda Barnen dömde ut det sänkta försörjningsstödet och pekade på att barn knappast kan straffas för hur många syskon de har. Stadsmissionen pekade tydligt på att det inte kommer att lösa några problem, och Matmissionen räknar med ännu högre efterfrågan på sina matkassar.

Även regeringens egna expertmyndigheter och Finanspolitiska rådet har tidigare sågat reformen och bland annat konstaterat att det är matchningsproblem och bristande kompetens snarare än de arbetslösa själva som är förklaringen till att människor har svårt att få jobb. Fattigare barn spelar dessutom gängens rekryterare rakt i händerna.

Min fråga till Kristdemokraterna, som säger sig värna familjerna och barnen, är därför: Vilka insatser kommer ni att sätta in för att bidragstaket inte ska leda till ökad barnfattigdom i Sverige?

Anf. 56 HANS EKLIND (KD) replik:

Fru talman! Jag var med och presenterade bidragsreformen i förra veckan. Efter presskonferensen har den absolut vanligaste frågan till mig varit: Men det kan väl ändå inte stämma att man kan få ut 46 500 kronor om man har fyra barn?

Vi sänker det från 46 500 till 38 000 kronor. Mitt svar när det gäller bidragsreformen i dess helhet är att det inte bara är ett tak som införs utan också ett aktivitetskrav. Jag tror att detta är jätteviktigt.

Om man har 100 procents arbetsförmåga ska det också vara ett aktivitetskrav på 100 procent, det vill säga: En person som i dag går på bidrag ska göra allt vad han eller hon kan för att bli anställd och börja arbeta. Det är ett moraliskt ansvar som vi nu lägger på den enskilde genom ett aktivitetskrav. Samtidigt ställer vi krav på kommunerna att ge de verktyg som gör det möjligt för en person att bli anställbar.

Anf. 57 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Som Hans Eklind sa säger siffrorna ingenting om familjernas situation över huvud taget. Vi kan rabbla det här i evigheter och mäta hit och dit. Det finns säkert några familjer som får ut väldigt mycket, men det beror i så fall på att de behöver det. Det är så systemet är riggat, men man kan inte dra ut hur mycket som helst från det hela tiden.

Jag vill återknyta till det som Hans Eklind sa i sitt anförande om hur viktigt det är med förebyggande insatser, hur viktigt det är med satsningar på barnen och hur viktigt det är med det nya fritidskortet, till exempel. Detta kan vi hålla med om. Det förebyggande arbetet och det som ger barnen en tryggare uppväxt är otroligt viktigt för Sveriges utveckling. Det är därför förslaget är helt barockt.

Det sägs att det ska vara ett bidragstak, men i vanliga fall räknas allt man får i inkomst bort från socialbidraget. Detta borde också gälla fritidskortet, men vad gäller där? Kommer det att räknas in så att de familjer som får detta bidrag blir ännu fattigare?

Anf. 58 HANS EKLIND (KD) replik:  
Fru talman! Fritidskortet går till barnen.

Den som lyssnar på denna debatt måste ha en grundläggande sak klar för sig: Det ekonomiska biståndet var aldrig tänkt som ett sätt för någon att försörja sig på år ut och år in, utan det ekonomiska biståndet ska gå in och hjälpa en person som helt eller delvis förlorat sin arbetsförmåga så att personen kan komma på fötter och in i arbete igen.

Det är så vi bygger Sverige starkt. Vi ska se till att den som kan arbeta, har arbetsförmåga och är i arbetsför ålder blir anställbar och kan börja arbeta. Jag tror att detta kommer att göra enorm skillnad för barnen. Det handlar inte om kronor och ören utan om känslan – värdigheten och självkänslan – i att kunna gå till jobbet. Väldigt många hamnar i ett långvarigt utanförskap.

Det enda problem jag tycker mig se med reformen är att den borde ha genomförts mycket tidigare. Det är det stora felet, och det står jag för.  
(Applåder)

Anf. 59 JANINE ALM ERICSON (MP):

Fru talman! Vi lever i klimatkrisens tid. Det forskare har varnat för under decennier är inte längre framtidsscenarier. Det är här, och det är nu – och vi måste agera.

I Västernorrland har människor drabbats av skyfall som skadat både hem och samhällsviktig infrastruktur. Tågen går helt enkelt inte. I Europa har skogsbränder härjat under hela sommaren.

Klimatkrisen accelererar, och den här regeringen eldar på. Man lägger krokben för utbyggnaden av vindkraften. Man gör det dyrare för vanligt folk att byta till elbil. Man tvingar fram nedskärningar på kollektivtrafiken runt om i landet, och man minskar skyddet av skog. Den gröna omställningen slås sönder, och utsläppen ökar. Det är uppenbart för alla att den här regeringen helt har tappat kontrollen över klimatpolitiken. Samtidigt blir det uppenbart för allt fler att klimatpolitik och säkerhetspolitik hör ihop. Medan regeringen gör oss mer beroende av fossila bränslen ökar vårt beroende av skurkstater. Det är vansinne.

Sverige behöver en ny regering och en ny ekonomisk inriktning – en regering som klarar av att sänka utsläppen samtidigt som samhället klimatanpassas så att vi klarar av att hantera de konsekvenser vi ser redan här och nu, som förmår att driva den gröna omställningen framåt för svenska företag, jobb och hushåll, som ser kortsiktiga nedskärningar i miljöbudgeten som den dåliga politik det är, med mycket långsiktiga konsekvenser. Sverige behöver en regering som gör en rättvis klimatomställning och sänker utsläppen, en regering för barnfamiljer, som bygger Sverige starkt för framtiden.

Anf. 60 CECILIA RÖNN (L):

Fru talman! Skolan är den bästa politiken mot alla våra samhällsproblem. Den säkrar kompetens till företag så att de kan växa och generera skatteintäkter till vår välfärd så att vi kan bekosta skola, omsorg och sjukvård. Skolan är det bästa vaccinet mot utanförskap och det bästa för integration och för meningsfullhet och framtidsstro.

Fru talman! Tillväxten behöver öka i Sverige för att vi även i framtiden ska ha råd med välfärd, för klimatomställningen och för vår konkurrenskraft. Jag har många år bakom mig både i näringslivet och som egenföretagare. När jag nu i denna roll träffar företagare är det främst tre saker de säger att de vill att politiken ska göra: förbättra kompetensutbudet, minska regelkrånglet och sänka kostnaderna för att anställa.

Den här budgeten innehåller många av dessa viktiga reformer för att stärka företagens möjlighet att anställa och växa. Vi fortsätter att bygga ut vuxenutbildningen för relevanta utbildningar som företag behöver. Vi har tidigare utvidgat växa-stödet så att det blir billigare för de minsta företagen att anställa. Nu sänker vi arbetsgivaravgiften för unga i den lågkonjunktur som råder. Dessutom förenklar och förbättrar vi 3:12-reglerna för att underlätta för företagande och entreprenörskap.

I Liberalernas Sverige ska det alltid löna sig att bilda sig, bete sig och bry sig. Därför innehåller den här budgeten stora satsningar på välfärden. Den lättar det stora kostnadstryck som finns på många hushåll, och den stärker företagens möjligheter att anställa och växa. Tillsammans med tidigare budgetar – det får man inte glömma – är det här en budget för att få fart på tillväxten, fortsätta driva klimatomställningen, ta tillbaka skolan till grunderna och ge varenda unge, vuxen och äldre framtidstro. I en orolig omvärld kan vi i Sverige visa att det går att se allvarliga samhällsproblem här och nu och ta tag i dem. Samtidigt har vi siktat inställt på målet om en ljusare framtid.

(Applåder)

Anf. 61 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Fru talman! För er som följer det här via televisionen kan jag beklaga att alla skolelever lämnar läktaren just nu när vi ska prata skola.

Först vill jag ställa en fråga, rakt av, beträffande unga: Varför är höjningen av arbetsgivaravgifterna för unga det enda ni drar tillbaka av det ni misslyckats med, och varför är sänkningen tillfällig? Ledamoten har själv varit småföretagare, och företagare säger hela tiden att de vill ha långsiktighet. Det var den första frågan.

Så till den andra frågan. Det här diagrammet fick jag av just Cecilia Rönn. Tack så mycket för det! Det visar skolbudgeten i nominella termer och i fasta termer. Vad det visar är att den här "historiska" skolbudgeten i fasta termer bara kommer tillbaka till precis där den var när ni började regera. Det är ert eget diagram. Och tar man bort maxtaxan ur det här – det står ju "Skolbudget" här uppe, fru talman – blir det mycket mindre i reala termer.

Anf. 62 CECILIA RÖNN (L) replik:

Fru talman! När det gäller arbetsgivaravgiften för unga är det en bra och träffsäker åtgärd nu, i den här lågkonjunkturen. Jag tycker att det är jättebra. Vi behöver se till att unga människor kan få in en fot och komma in på arbetsmarknaden, få arbetslivserfarenhet och bli mer konkurrenskraftiga och anställbara samtidigt som företagen växer.

Om den borde vara konjunkturrell eller långsiktig är en fråga som jag definitivt är beredd att diskutera. Vi gör även satsningar på småföretag med växa-stödet. Det skulle jag personligen gärna se att vi fortsätter att

utveckla. Nästa mandatperiod skulle jag också vilja sänka till exempel bostadsskatten. Det är viktigt för företaget.

När det gäller skolbudgeten är 4,3 miljarder den största skolbudgeten på länge, både i fasta och i reala termer. Att plötsligt börja bryta ut saker ur utgiftsområde 16, vilket vi aldrig har gjort förut, förstår jag inte varför vi ska göra. Den behöver vara jämförbar med tidigare år. Det är så både regering och opposition lägger fram sina budgetar.

Anf. 63 MARTIN ÅDAHL (C) replik:

Fru talman! Jag tycker att en bra sak hade varit om ni inte hade höjt, chockhöjt, arbetsgivaravgiften för unga det första ni gjorde som ny regering. Det är bra att ni tillfälligt tar tillbaka det nu. Men det är jättekonstigt att man ska diskutera det långsiktiga när man just har tagit tillbaka, tillfälligt en kort period, något man chockhöjde i början av perioden.

Så tillbaka till sifferexercisen vi har haft här om skolbudgeten. Det står ju faktiskt "Skolbudget" här på diagrammet, inte allmänt om förskola och alla andra skolformer. Det som ni presenterade var skolsatsningar. Och i nominella termer, när man tar bort maxtaxan, är satsningen mindre i år än i fjol.

Om det är något det siffertrixas med här är det att man bara har tagit igen de nedskärningar man redan gjort i skolan och egentligen inte ens det. Det är därför det ser ut som det gör i den svenska skolan med utslagningen, med de stora klyftorna och med problemen med att inte tillräckligt många lärare kan bli behöriga.

(Applåder)

Anf. 64 CECILIA RÖNN (L) replik:

Fru talman! Jag tänker att jag ska göra en liknelse som jag hoppas att de flesta förstår, även Martin Ådahl.

Oppositionen låtsas som att varje krona ska ligga kvar i evighet, men så funkar det inte. Om man i ett hushåll sparar ihop för att köpa en ny bil slutar man betala för den när bilen är köpt. Det betyder inte att hushållet har blivit snålare, utan det betyder att man omprioriterar. Så lägger vi fram budgeten. Det finns tillfälliga satsningar, och det finns långsiktiga satsningar.

När det gäller skolbudgetens utgiftsområde 16 gör vi satsningar på kunskapsbidraget, 1,8 miljarder, och på kvalitetshöjande åtgärder i förskolan. Vi sänker avgiften i förskolan genom maxtaxan. Det ligger också i det utgiftsområdet. Vi lägger pengar på trygghet och studiero, på säkerhet i skolan och på elevhälsan för att kunna anställa fler. Vi lägger till pengar för att kunna göra skolan mobilfri. Vi lägger pengar på nya läroplaner, nytt betygssystem, läsfrämjande via folkbiblioteken med mera. Allt är svart på vitt. Det är precis så vi alltid har gjort när vi har lagt fram budgetar.

(Applåder)

Debatten med anledning av budgetpropositionens avlämnande var härmed avslutad.

Budgetpropositionen bordlades.

Prot. 2025/26:10  
22 september

*Debatt med anledning  
av budgetpropositionens  
avlämnande*

## § 2 Avsägelse

Andre vice talmannen meddelade att *Helene Odenjung* (L) avsagt sig uppdraget som ledamot i civilutskottet.

Kammaren biföll denna avsägelse.

## § 3 Anmälan om kompletteringsval

Andre vice talmannen meddelade att Liberalernas partigrupp anmält Mats Persson som ledamot i civilutskottet och som suppleant i trafikutskottet samt i näringsutskottet, Helene Odenjung som ledamot i arbetsmarknadsutskottet, Jakob Olofsgård som suppleant i miljö- och jordbruksutskottet och Louise Eklund som suppleant i Nordiska rådets svenska delegation.

Andre vice talmannen förklarade valda till

*ledamot i civilutskottet*

Mats Persson (L)

*ledamot i arbetsmarknadsutskottet*

Helene Odenjung (L)

*suppleant i trafikutskottet*

Mats Persson (L)

*suppleant i miljö- och jordbruksutskottet*

Jakob Olofsgård (L)

*suppleant i näringsutskottet*

Mats Persson (L)

*suppleant i Nordiska rådets svenska delegation*

Louise Eklund (L)

## § 4 Meddelande om frågestund

Andre vice talmannen meddelade att frågestund skulle äga rum *torsdagen den 25 september kl. 14.00*.

## § 5 Meddelande om återrapportering från informellt möte mellan EU:s stats- och regeringschefer den 1 oktober

Andre vice talmannen meddelade att *fredagen den 3 oktober kl. 11.00* skulle återrapportering från informellt möte mellan EU:s stats- och regeringschefer den 1 oktober äga rum.



## § 6 Ärenden för hänvisning till utskott

Prot. 2025/26:10  
22 september

Följande dokument hänvisades till utskott:  
Motion  
2025/26:123 till justitieutskottet

EU-dokument  
COM(2025) 555 till näringsutskottet  
Åttaveckorsfristen för att avge ett motiverat yttrande skulle gå ut *den 13 november*.

## § 7 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:  
Proposition  
2025/26:2 Höständringsbudget för 2025

## § 8 Anmälan om interpellation

Följande interpellation hade framställts:  
  
*den 19 september*

**2025/26:12 Skärpt skydd mot cyberattacker**  
av *Lena Johansson* (S)  
till ministern för civilt försvar *Carl-Oskar Bohlin* (M)

## § 9 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:  
  
*den 19 september*

**2025/26:31 Dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Colombia**  
av *Andreas Lennkvist Manriquez* (V)  
till finansminister *Elisabeth Svantesson* (M)  
**2025/26:32 Skattemedel till Islamiska Shiasamfunden i Sverige**  
av *Nima Gholam Ali Pour* (SD)  
till socialminister *Jakob Forssmed* (KD)

Prot. 2025/26:10  
22 september

§ 10 Kammaren åtskildes kl. 15.31.

Sammanträdet leddes  
av talmannen från dess början till och med § 1 anf. 44 (delvis) och  
av andre vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

INGVAR MATTSON

*/Olof Pilo*

## § 1 Debatt med anledning av budgetpropositionens

|                                                             |          |
|-------------------------------------------------------------|----------|
| <b>avlämnande.....</b>                                      | <b>1</b> |
| Anf. 1 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....         | 1        |
| Anf. 2 MIKAEL DAMBERG (S).....                              | 4        |
| Anf. 3 OSCAR SJÖSTEDT (SD).....                             | 7        |
| Anf. 4 IDA GABRIELSSON (V).....                             | 9        |
| Anf. 5 MARTIN ÅDAHL (C).....                                | 12       |
| Anf. 6 HANS EKLIND (KD).....                                | 14       |
| Anf. 7 JANINE ALM ERICSON (MP).....                         | 15       |
| Anf. 8 CECILIA RÖNN (L).....                                | 18       |
| Anf. 9 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M).....         | 19       |
| Anf. 10 MIKAEL DAMBERG (S) replik .....                     | 20       |
| Anf. 11 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik..... | 20       |
| Anf. 12 MIKAEL DAMBERG (S) replik .....                     | 21       |
| Anf. 13 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik..... | 21       |
| Anf. 14 IDA GABRIELSSON (V) replik.....                     | 22       |
| Anf. 15 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik..... | 22       |
| Anf. 16 IDA GABRIELSSON (V) replik.....                     | 22       |
| Anf. 17 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik..... | 22       |
| Anf. 18 MARTIN ÅDAHL (C) replik.....                        | 23       |
| Anf. 19 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik..... | 23       |
| Anf. 20 MARTIN ÅDAHL (C) replik.....                        | 23       |
| Anf. 21 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik..... | 24       |
| Anf. 22 JANINE ALM ERICSON (MP) replik .....                | 24       |
| Anf. 23 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik..... | 24       |
| Anf. 24 JANINE ALM ERICSON (MP) replik .....                | 25       |
| Anf. 25 Finansminister ELISABETH SVANTESSON (M) replik..... | 25       |
| Anf. 26 MIKAEL DAMBERG (S).....                             | 26       |
| Anf. 27 CECILIA RÖNN (L) replik.....                        | 26       |
| Anf. 28 MIKAEL DAMBERG (S) replik .....                     | 27       |
| Anf. 29 CECILIA RÖNN (L) replik.....                        | 27       |
| Anf. 30 MIKAEL DAMBERG (S) replik .....                     | 27       |
| Anf. 31 OSCAR SJÖSTEDT (SD).....                            | 28       |
| Anf. 32 MIKAEL DAMBERG (S) replik .....                     | 28       |
| Anf. 33 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik.....                     | 29       |
| Anf. 34 MIKAEL DAMBERG (S) replik .....                     | 29       |
| Anf. 35 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik.....                     | 29       |
| Anf. 36 IDA GABRIELSSON (V) replik.....                     | 29       |
| Anf. 37 OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik.....                     | 30       |

|         |                                                                                                                          |           |
|---------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| Anf. 38 | IDA GABRIELSSON (V) replik .....                                                                                         | 30        |
| Anf. 39 | OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik .....                                                                                         | 30        |
| Anf. 40 | MARTIN ÅDAHL (C) replik .....                                                                                            | 31        |
| Anf. 41 | OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik .....                                                                                         | 31        |
| Anf. 42 | MARTIN ÅDAHL (C) replik .....                                                                                            | 31        |
| Anf. 43 | OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik .....                                                                                         | 31        |
| Anf. 44 | JANINE ALM ERICSON (MP) replik .....                                                                                     | 32        |
| Anf. 45 | OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik .....                                                                                         | 32        |
| Anf. 46 | JANINE ALM ERICSON (MP) replik .....                                                                                     | 32        |
| Anf. 47 | OSCAR SJÖSTEDT (SD) replik .....                                                                                         | 33        |
| Anf. 48 | IDA GABRIELSSON (V).....                                                                                                 | 33        |
| Anf. 49 | MARTIN ÅDAHL (C).....                                                                                                    | 34        |
| Anf. 50 | CECILIA RÖNN (L) replik .....                                                                                            | 34        |
| Anf. 51 | MARTIN ÅDAHL (C) replik .....                                                                                            | 34        |
| Anf. 52 | CECILIA RÖNN (L) replik .....                                                                                            | 34        |
| Anf. 53 | MARTIN ÅDAHL (C) replik .....                                                                                            | 35        |
| Anf. 54 | HANS EKLIND (KD) .....                                                                                                   | 35        |
| Anf. 55 | JANINE ALM ERICSON (MP) replik .....                                                                                     | 36        |
| Anf. 56 | HANS EKLIND (KD) replik .....                                                                                            | 36        |
| Anf. 57 | JANINE ALM ERICSON (MP) replik .....                                                                                     | 36        |
| Anf. 58 | HANS EKLIND (KD) replik .....                                                                                            | 37        |
| Anf. 59 | JANINE ALM ERICSON (MP) .....                                                                                            | 37        |
| Anf. 60 | CECILIA RÖNN (L) .....                                                                                                   | 37        |
| Anf. 61 | MARTIN ÅDAHL (C) replik .....                                                                                            | 38        |
| Anf. 62 | CECILIA RÖNN (L) replik .....                                                                                            | 38        |
| Anf. 63 | MARTIN ÅDAHL (C) replik .....                                                                                            | 39        |
| Anf. 64 | CECILIA RÖNN (L) replik .....                                                                                            | 39        |
| § 2     | <b>Avsägelse .....</b>                                                                                                   | <b>40</b> |
| § 3     | <b>Anmälan om kompletteringsval .....</b>                                                                                | <b>40</b> |
| § 4     | <b>Meddelande om frågestund .....</b>                                                                                    | <b>40</b> |
| § 5     | <b>Meddelande om återrapporering från informellt möte<br/>mellan EU:s stats- och regeringschefer den 1 oktober .....</b> | <b>40</b> |
| § 6     | <b>Ärenden för hänvisning till utskott .....</b>                                                                         | <b>41</b> |
| § 7     | <b>Bordläggning .....</b>                                                                                                | <b>41</b> |
| § 8     | <b>Anmälan om interpellation .....</b>                                                                                   | <b>41</b> |
| § 9     | <b>Anmälan om frågor för skriftliga svar .....</b>                                                                       | <b>41</b> |
| § 10    | <b>Kammaren åtskildes kl. 15.31. ....</b>                                                                                | <b>42</b> |